

Zahraničná a európska politika v roku 2016

Výročná správa Ministerstva zahraničných vecí
a európskych záležitostí Slovenskej republiky

MINISTERSTVO
ZAHRAŇIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vedenie MZVaEZ SR

Pavol SÝKORČIN
vedúci služobného úradu

Ivan KORČOK
štátny tajomník
a splnomocnenec vlády SR
pre predsedníctvo v Rade EÚ

Miroslav LAJČÁK
minister zahraničných vecí
a európskych záležitostí SR

Lukáš Parížek
štátny tajomník

Zahraničná a európska politika v roku 2016

Výročná správa Ministerstva zahraničných vecí
a európskych záležitostí Slovenskej republiky

Zahraničná a európska politika v roku 2016
Výročná správa Ministerstva zahraničných vecí
a európskych záležitostí Slovenskej republiky

© Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, Bratislava 2017
Všetky práva vyhradené

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky
Hlboká cesta 2
833 36 Bratislava 37

Tel.: +421 2 5978 1111 (ústredňa)
Fax: +421 2 5978 3638 (3639)
E-mail: info@mzv.sk
Webová stránka: www.mzv.sk

Ilustračné fotografie a obálka: Fotodatabáza MZVaEZ SR, Globsec Policy Institute, Kancelária prezidenta SR,
Úrad vlády SR, Audiovizuálny servis Európskej komisie

Jazyková redaktorka: Dorota Berecová

Grafické spracovanie,
sadzba a tlač: AEPRESS, s. r. o.

ISBN 978-80-88726-66-1

OBSAH

Predhovory	5
1 Európska politika a SK PRES.....	13
2 Slovensko v bezpečnom a demokratickom svete.....	21
3 Susedské vzťahy, regionálna a bilaterálna spolupráca	25
4 Synergia aktérov ekonomickej diplomacie	33
5 Rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc	39
6 Služba občanom	43
7 Verejná a kultúrna diplomacia	47
8 Profesionálna zahraničná služba v roku SK PRES	55

Rok 2016 – rok historicky prvého predsedníctva SR v Rade Európskej únie

„Slovenské predsedníctvo dalo zo seba to najlepšie, čo mohlo.“

Jean-Claude Juncker, predseda Európskej komisie

„Slovenské predsedníctvo v Rade Európskej únie čakajú extrémne výzvy, Únia totiž už niekoľko rokov funguje v permanentnom krízovom režime, keď jedna kríza strieda druhú a zvoláva sa jeden krízový samit za druhým.“

Martin Schulz, predseda Európskeho parlamentu

„Bratislavský proces sám osebe už vstúpil do moderných dejín európskej politiky, pretože sa používa ako začiatok procesu sebareflexie EÚ, ktorá musela prísť po rozhodnutí britských voličov opustiť Európsku úniu.“

Robert Fico, predseda vlády Slovenskej republiky

„Predsedníctvo bolo úspechom Európy aj Slovenska. Slovensko pomohlo upokojiť Európu v ťažkých chvíľach Bratislavským samitom. A Európa dala aj Slovensku signál, že chce jednotne pokračovať ďalej – pretože EÚ je to najlepšie, čo na starom kontinente máme.“

Miroslav Lajčák, minister zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

„Predsedníctvo bolo obrovskou skúsenosťou a investíciou do ľudí, vďaka ktorej dokážeme dnes efektívnejšie presadzovať svoje národné záujmy. Bola to vynikajúca tímová práca expertov a odborníkov zo všetkých rezortov, ktorí sa snažili dosiahnuť konsenzus medzi 28 členskými štátmi.“

Ivan Korčok, splnomocnenec vlády SR pre predsedníctvo v Rade EÚ

Úspešné predsedníctvo SR v Rade Európskej únie v čase nestability a kríz

Vážení priatelia, milí čitatelia, teším sa, že ste siahli po výročnej správe o zahraničnej politike Slovenska z dielne Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Je pre nás povzbudivé, že sa zaujímate o výsledky práce nášho rezortu.

V marci 2016 sa na Slovensku konali parlamentné voľby. Nová vláda, ktorá z nich vzišla, pripravila svoje programové vyhlásenie na roky 2016 – 2020. Z neho vyplynula pre ministerstvo hlavná priorita, ktorou je pružne reagovať na príležitosti a negatíva vonkajšieho prostredia. Touto prioritou sme sa v roku 2016 dôsledne riadili.

Medzinárodná situácia v uplynulom roku, žiaľ, Slovensko vystavila riešeniu ďalších kríz, destabilizácií a vojnových konfliktov. Boli sme svedkami pokračujúceho nebyválneho utrpenia civilného obyvateľstva, ktoré si vyžadovalo obrovské nasadenie humanitárnej pomoci vo vojnových konfliktoch, krízových oblastiach či inak postihnutých regiónoch. Pretrvávajúce násilie i teroristické útoky len zvyšovali pocit globálnej nestability, posilňovali vzájomnú nedôveru a podkopávali mierové úsilie.

Ani európske krajiny neboli uchránené od terorizmu. Vybral si svoju daň na ľudských životoch, ale zároveň bol vnímaný ako útok na náš spôsob života a na demokratické zriadenia, v ktorých žijeme. Predstavuje novú výzvu – rovnako ako migračné vlny, naďalej napájané prúdmi migrantov nielen z vojnou sužovaných krajín, predovšetkým Sýrie, ale aj z Afganistanu, Iraku a početných krajín Afriky.

K tomuto dramatickému vývoju sa pridružili vnútroeurópske problémy. Najvýraznejším z nich bolo júnové referendum v Spojenom kráľovstve, ktorého výsledkom je rozhodnutie o jeho odchode z EÚ. Pre Úniu, ktorá si už pomaly zvykla na nekončiace sa krízy, na pocity neistoty, diskontinuity, až istého odcudzenia, predstavuje vystúpenie veľkého a vplyvného európskeho štátu novú, bezprecedentnú a opäť skôr negatívnu skúsenosť.

V tejto súvislosti chcem zopakovať, že napriek rozhodnutiu občanov Spojeného kráľovstva zostáva EÚ jedinečným projektom integrácie, ktorý je mimoriadne potrebný ako garant prosperity a bezpečnosti v Európe, a to aj tvárou v tvár narastajúcemu extrémizmu a nacionalizmu. Slovensko aj preto počas roka pôsobilo smerom k stabilizácii EÚ, k zlepšeniu jej fungovania a v konečnom dôsledku zabezpečeniu jej prežitia.

V roku 2016 sa svet stal opäť o niečo menej bezpečným miestom na život a rozhodne menej predvídateľným. Globalizácia z roka na rok prispieva k jeho komplexnosti, prepájajúc geografické, politické či ekonomické záujmy do spleti fenoménov s najrozličnejšími dôsledkami. Paralelne s tým erózia dodržiavania pravidiel, ale aj základných princípov etiky a ľudskosti ústi do pocitov ohrozenia a neistoty bežných občanov. Tí tak žijú v strachu z nekončiaceho sa terorizmu, šíriaceho sa radikálneho extrémizmu a pokračujúcej nestability v mnohých regiónoch sveta. Nemožno podceňovať ani to, ako sa v Európe šíri fenomén populizmu a radikalizmu. Početné populistické strany získavajú stále väčšiu podporu, a to na úkor tradičných politických síl, ktoré však nedokážu dlhodobo splňať očakávania vlastných občanov. Tento vývoj ohrozuje spoluprácu členských krajín EÚ, schopnosť dosahovať kompromisy a dohody a nakoniec vedie len k nebezpečnej renacionalizácii jednotlivých spoločností.

Odpoveďou na tieto hrozby musí byť naše adaptovanie sa na nové politické trendy, nekonvenčné hrozby, ako aj maximalizovanie medzinárodných mechanizmov. Musíme klásť väčší dôraz na bezpečnosť a obranu, najmä na pozitívnu európsku spoluprácu s obnovenou dôverou, vzájomným rešpektom, pozorne počúvajúc jeden druhého.

V tomto komplexnom a komplikovanom kontexte dokázalo Slovensko premeniť na úspech viacero príležitostí. Najvýznamnejšou z nich bola zodpovedná úloha po prvý raz predsedajúc Rade EÚ. S radosťou a so zadosťučinením môžem konštatovať,

že sme toto poslanie zvládli z hľadiska obsahu, organizácie aj logistiky, o čom svedčia nezávislé ocenenia zahraničných partnerov za profesionalitu, spoľahlivosť a odbornosť.

V náročnej situácii, v ktorej sa EÚ nachádzala, možno pozitívne vnímať substantívne úspechy v jednotlivých agendách. Splnili sme svoj zámer dosiahnuť výsledky vo všetkých štyroch prioritných oblastiach. Chceme zdôrazniť, že sme svoju úlohu zvládli dokonca inovatívne. Neformálny Bratislavský samit v septembri promptne reagoval na štiepenie EÚ a priniesol jednotný záväzok pokračovať v európskom projekte. Odštartoval Bratislavský proces reflexie o budúcnosti EÚ, ktorý má prinavrátiť dôveru občanov v Úniu a jej schopnosť naplňať ich očakávania. Početné projekty a podujatia realizované v regiónoch Slovenska so zámerom osloviť občana, verím, tiež prispeli k zvýšeniu povedomia o slovenskom predsedníctve a význame samotnej EÚ aj u nás doma.

V bezpečnostnej oblasti bol minulý rok významnou udalosťou Varšavský samit Severoatlantickej aliancie, ktorý posilnil dôležité postavenie a kľúčovú bezpečnostnú úlohu NATO. Zároveň však zdôraznil potrebu strategickej adaptácie Aliancie na nové výzvy. Prijatím Spoločnej deklarácie o zintenzívnení spolupráce medzi NATO a EÚ v oblasti bezpečnosti bol udeľený silný mandát na zbližovanie oboch inštitúcií do budúcnosti.

Pozitívnym smerom sa posunula aj naša ekonomická diplomacia, pričom rok 2016 sa niesol v znamení posilnenej a efektívnejšej spolupráce všetkých aktérov. Ministerstvo prebralo úlohu koordinátora dialógu, ako aj rozmanitých foriem vzájomnej spolupráce. Konali sme v duchu schválenej Stratégie vonkajších ekonomických vzťahov na roky 2014 – 2020. Počas nášho predsedníctva v Rade EÚ bola zároveň podpísaná Komplexná hospodárska a obchodná dohoda s Kanadou, ktorú vnímame ako moderný, komplexný a ambiciózny dokument. Ten nemá len ekonomický význam, ale mal by sa stať vzorom pre ďalšie rokovania o liberalizácii obchodu EÚ s tretími krajinami.

Energetika bola naďalej jednou z významných tém zahraničnej politiky Slovenska. Na jednej strane sme obhajovali záujem i dôležitosť pokračovať vo využívaní ukrajinsko-slovenského plynovodného koridoru ako bezpečného a nákladovo efektívneho spôsobu prepravy zemného plynu do Európy. Spolu s viacerými ďalšími krajinami sme však tiež zhodne poukazovali na to, že zámer vybudovať plynovod Nord Stream II nie je kompatibilný s princípmi energetickej politiky EÚ, jej legislatívou a záujmami. Aj preto sme privítali, že energetická bezpečnosť sa stala jedným z pilierov stratégie Energetickej únie.

Starostlivosť o slovenských občanov v zahraničí, ich účinná ochrana či pomoc v núdzových situáciách vzhľadom na spomínané bezpečnostné riziká, ako aj na prirodzene rastúcu mobilitu kladie vysoké nároky na konzulárnu službu. Jej efektívnosť si vyžadovala popri osvedčených formách aj uplatňovanie nových foriem, ako sú využívanie nových elektronických modulov, rozširovanie výjazdových konzulárnych dní a zapájanie honorárnych konzulátov v záujme dostupnosti asistencie.

V minulom roku ministerstvo zavrášilo úvodnú etapu tvorby tzv. národného brandingu. Slovenská republika tak má svoju prvú jednotnú značku, ktorú vyjadruje slogan *Dobrý nápad Slovensko – Good Idea Slovakia*. Značka sa už začala využívať v praxi a postupne povedie k zjednoteniu vizuálnej identity štátnej správy. Do praxe kultúrnej diplomacie bola zavedená v modifikácii *Culture and Slovakia – Good Idea*. Na základe Memoranda o spolupráci medzi rezortom diplomacie a Ministerstvom kultúry SR bola súčasťou multižánrového spektra kultúrnych podujatí najmä počas nášho predsedníctva v Rade EÚ.

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí oslávil 10. výročie svojho vzniku. Vlni odštartoval implementáciu Konceptie štátnej politiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí na obdobie rokov 2016 – 2020, ktorá prináša nové impulzy, a jeho prácu začala usmerňovať Rada vlády pre krajanské otázky.

Na mnohých zahraničnopolitických témach spolupracoval rezort diplomacie s mimovládny sektorom, akademickou obcou a odbornou verejnosťou, využívajúc ich expertízu v špecifických oblastiach. Mimovládny sektor bol významným partnerom aj pri príprave predsedníctva SR v Rade EÚ a prispel k zviditeľneniu Slovenska prostredníctvom renomovaných podujatí, ako sú konferencie Globsec či Tatra Summit.

Na záver som ponechal ešte jednu významnú oblasť, ktorej sa rezort diplomacie intenzívne venoval, a tou bola multilaterálna dimenzia, osobitne kandidatury do Organizácie Spojených národov a Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe. Na pôde OSN mala SR v roku 2016 po prvý raz svojho kandidáta v novom, transparentnejšom a inkluzívnejšom procese výberu generálneho tajomníka OSN. Kandidatúra prispela k pozitívnemu zviditeľneniu SR a k potvrdeniu vysokého kreditu slovenskej diplomacie v globálnom meradle. Následne sa Východoeurópska regionálna skupina jednomyselne zhodla na slovenskom kandidátovi na post predsedu 72. zasadnutia Valného zhromaždenia OSN vo voľbách konajúcich sa koncom mája 2017. Okrem toho sa Slovensko úspešne uchádzalo o post predsedníckej krajiny OBSE. Ministri účastníckych štátov OBSE slovenskú iniciatívu privítali a návrh bol prijatý konsenzom. Aj v tomto prípade SR získala túto funkciu po prvý raz, a to na obdobie jedného roka od januára 2019.

Tieto kandidatury predstavujú pre slovenskú diplomaciu historickú príležitosť stať sa jedným z dôležitých aktérov svetovej diplomacie a efektívne uplatňovať svoj politický vplyv pri presadzovaní kľúčovej priority slovenskej zahraničnej politiky: zabezpečovať mier a prosperitu pre všetkých. Aj to je naša odpoveď na mnohé výzvy, ktoré nás nepochybne čakajú v roku 2017.

Miroslav Lajčák
minister zahraničných vecí
a európskych záležitostí
Slovenskej republiky

► Prezident Andrej Kiska s francúzskym prezidentom Françoisom Hollandeom počas stretnutia v Elyzejskom paláci v Paríži 22. novembra 2016 (Foto: Kancelária prezidenta SR/Marián Garaj)

◀ Predseda národnej rady SR Andrej Danko počas neformálneho zasadnutia predsedov parlamentov členských štátov EÚ v Bratislave 7. októbra 2016 (Foto: Rastislav Polák)

► Predseda vlády predstavuje oficiálneho kandidáta vlády SR na post generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov na roky 2017 – 2021, 25. mája 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

Ivan Korčok, štátny tajomník a splnomocnenec vlády pre predsedníctvo v Rade EÚ

Slovenská republika bola v predchádzajúcich šiestich mesiacoch predsedníckou krajinou v Rade EÚ. Čo považujete z Vášho pohľadu za najvýraznejší úspech nášho predsedníctva?

Vidím to v dvoch rovinách. Tou prvou je výrazné dodržanie priorít, ktoré sme si zvolili. Chceli sme byť predsedníctvom, ktoré bude mať menej vyhlásení a viac konkrétnych výsledkov, a pri pohľade na to, čo sa nám podarilo splniť vo všetkých štyroch oblastiach (ekonomika, migrácia, vnútorný trh, globálne angažovaná Európa), je výsledok predsedníctva pozitívny.

Druhým úspechom je Bratislavský samit. Treba povedať, že okrem samotného obsahu je veľkým úspechom vôbec to, že sa nám podarilo tento samit do Bratislavy dostať. Akokoľvek sa to mohlo zdať rutinnou záležitosťou, nepadol nám do lona, ale bol výsledkom sústredeného diplomatického úsilia. Už pred ohlásením výsledkov referenda v Spojenom kráľovstve sme zdôrazňovali, že lídri EÚ potrebujú otvorenú diskusiu mimo bruselského prostredia, kde sú ich rokovania zviazané riešením konkrétnych politík. Brexit však dal rozhodnutiu organizovať samit mimo Bruselu úplne novú dynamiku. Samit v Bratislave bol rozhodne veľkým úspechom nášho predsedníctva.

Jedným zo spôsobov, ako sme chceli obnoviť dôveru občanov v EÚ, bolo prinášať hmatateľné výsledky pre ich každodenný život. Do akej miery sa nám podarilo splniť tento cieľ?

Cieľ prinášať hmatateľné výsledky sme nevlili náhodne, pretože sme v situácii, keď sa boríme s problémom straty dôvery občanov v EÚ. Spôsobujú to dva fenomény. Prvým je skutočnosť, že Únia prechádzala za posledných desať rokov veľmi vážnymi krízami. Druhým zasa podľa mňa to, že vo vedomí občanov sa stráca dôležitosť mnohých vecí, ktoré

Únia prináša a ktoré sú už považované za samozrejmosť. Veríme, že snaha prinášať hmatateľné výsledky prispeje k návratu tejto dôvery. Či sa to podarilo v zásadnej miere, to uvidíme až v dlhodobejšom horizonte. Myslím si však, že slovenské predsedníctvo spravilo v tejto oblasti kus dobrej práce.

Pomohlo slovenské predsedníctvo v Rade EÚ zvýšiť povedomie občanov SR o Európskej únii?

Myslím si, že bude nevyhnutné počkať na ďalší prieskum verejnej mienky na Slovensku. Som však presvedčený, že Únia bola na Slovensku počas predsedníctva veľmi prítomná. Koniec koncov, svedčia o tom desiatky podujatí v Bratislave, na ktoré prichádzali tisíce delegátov a ktoré púťali výraznú mediálnu pozornosť. Zároveň sme sa snažili priniesť predsedníctvo aj do regiónov prostredníctvom spolupráce s mimovládnyimi organizáciami a so vzdelávacími inštitúciami. Verím, že sa nám počas šiestich mesiacov predsedníctva podarilo Úniu priblížiť slovenským občanom väčšmi, než to býva mimo predsedníckeho obdobia. Samozrejme, najväčšou výzvou pre nás stále zostáva komunikácia európskych tém. Priznávam, že je problém pretaviť mnohé nesporné výhody európskych politík do zrozumiteľného jazyka. Preto by som si želal, aby sme oveľa intenzívnejšie komunikovali o európskych témach doma a nespoliehali sa iba na predstavitelov európskych inštitúcií.

V súvislosti s diskusiou o budúcnosti EÚ sa pripravujú samity lídrov členských štátov na Malte a v Ríme. Čo môžeme od týchto stretnutí očakávať? Bude to zavŕšenie Bratislavského procesu?

Význam Bratislavského samitu spočíva predovšetkým v tom, že sa konal v období výrazne ovplyvnenom výsledkami referenda v Spojenom kráľovstve. Bratislavská deklarácia a Bratislavská cestovná mapa spúšťajú proces, ktorý

„Boli sme predsedníctvom, ktoré malo menej vyhlásení a viac konkrétnych výsledkov.“

nás má priviesť do Ríma, kde sa časť tohto samitu bude venovať aj spomienke na 60. výročie podpisu Rímskych zmlúv. Rímsky samit však bude pre EÚ dôležitý, pretože by mal priniesť víziu, akú Európsku úniu v budúcnosti chceme. Práve v týchto dňoch sa spúšťajú prípravné rokovania o tom, ako bude Rímska deklarácia vyzeráť. O tejto téme sa bude diskutovať aj na Malte. Z nášho pohľadu je zásadné najmä to, že hoci už nie sme predsedníckou krajinou, Bratislavský proces a výsledky Bratislavského samitu pretrvávajú. Bratislavský samit má teda pre Slovensko veľký politický, ale aj prezentačný význam. Okrem toho Bratislavská cestovná mapa obsahuje viaceré opatrenia, ako je napríklad Parížska klimatická dohoda, ktorej ratifikácia sa doslovne dohodla na plavbe po Dunaji. Rovnako treba spomenúť schválenie obchodnej dohody CETA s Kanadou alebo posun v ďalších agendách, či už ide o Energetickú úniu alebo vnútorný trh.

Slovenské predsedníctvo bolo obrovskou výzvou a zároveň veľkou príležitosťou pre štátnu správu SR. Aké ponaučenia si berieme z predsedníckej skúsenosti?

Myslím si, že sa naplno potvrdzuje, že predsedníctvo dáva členskej krajine obrovskú skúsenosť a doslova vás vpúšťa aj do tej poslednej, nepoznanej trinástej komnaty, v ktorej máte možnosť byť naplno vtiahnutý do rozhodovacieho procesu a kde aj vidíte, ako sa to v skutočnosti odohráva.

Predsedníctvo je veľká „inštitucionálna“ zodpovednosť voči Európskej komisii a Európskemu parlamentu. Obrovským prínosom je aj získaná expertíza, a to počnúc expertmi na pracovnej úrovni až po ministrov – všetci títo ľudia budú lepšie pripravení presadzovať záujmy Slovenskej republiky v EÚ. Rovnako považujem za veľkú skúsenosť, že sme museli na šesť mesiacov posunúť do úzadia náš národný záujem a pôsobiť v prospech celej Európskej únie. Určite nás to posilnilo a vtlačila to istú pečať celej podstate EÚ, ktorá je založená na tom, že členské štáty získavajú výhody členstva iba vtedy, ak Únia funguje ako celok.

V roku 2017 nás čakajú viaceré výzvy – brexit, migrácie a iné. Ktorú považujete za najväčšiu?

Za najväčšiu výzvu považujem to, že pred našimi očami sa každým dňom mení celková situácia v globálnych medzinárodných vzťahoch. Stále sme svedkami konfliktov v našom blízkom susedstve. Výzvou bude nutnosť zvládnuť odchod jedného člena EÚ a zároveň veľmi rýchlo formulovať, aké sú naše záujmy, aj v súvislosti s tým, že máme za partnera novú americkú administratívu, ktorá veľmi jasne komunikuje nový prístup v zásadných otázkach dotýkajúcich sa Európy. Z tohto dôvodu považujem definovanie záujmov EÚ za kľúčové, pretože iba tak ich môžeme ofenzívne presadzovať a byť rovnocenným partnerom ostatným globálnym hráčom.

Lukáš Parížek, štátny tajomník

Ekonická diplomacia, riešenie migračnej krízy a politika voči krajanom majú spoločného menovateľa – vyžadujú si dynamiku a zároveň hlbokú znalosť súvislostí. Ako znie Vaša odpoveď na túto výzvu roka 2016?

Dokázali sme sa oprieť o skúsenosti a dobré meno rezortu vo svete a odvážne prinášame nové riešenia. Ak máme pevné morálne a etické základy a sme vnímaví voči svetu, môžeme sa podujat' riešiť aj ťažké úlohy.

Ktoré dokumenty a udalosti považujete za kľúčové pri zmenech svetovej aj slovenskej bezpečnosti?

Nová globálna stratégia Únie rezolútne definovala prístup Spoločenstva vo viacerých oblastiach bezpečnosti, počínajúc používaním internetu cez kybernetické a vojenské hrozby, energetickú bezpečnosť až po nastavenie rozvojovej pomoci. Na tomto základe budeme stavať aj pripravovanú Bezpečnostnú stratégiu SR, ktorej podstata spočíva v jej zrozumiteľnosti a odhodlanosti konať.

Ďalším míľnikom bol Varšavský samit Severoatlantickej aliance, ktorý upevnil dôveryhodnosť konvenčnej, jadrovej, kybernetickej a protiraketovej obrany. Zároveň sa spojenci dohodli na potvrdení bezpečnostných garancií na východnom krídle Aliancie, kam sme sa zaviazali v roku 2017 vyslať 150 vojakov a 35 kusov techniky v rámci spoločnej výcvikovej misie krajín Vyšehradskej štvorky. Slovensko má záujem o pomoc Ukrajine a jej obnovu, a preto sme prevzali zodpovednosť za vedenie Zvereneckého fondu NATO pre Ukrajinu v oblasti odminovania.

Ako slovenská diplomacia uchopila tému energetickej bezpečnosti?

Pozornosť odborníkov, ale aj širokej verejnosti dlhodobo púta plánované vybudovanie plynovodu Nord Stream II,

ktorý by znížil objemy plynu prepraveného cez naše územie a diskvalifikoval by tak slovenskú tranzitnú infraštruktúru. Postup voči Nord Stream II sme koordinovali s ostatnými ministerstvami aj predstaviteľmi energetického segmentu. V spolupráci s vedúcimi našich zastupiteľských úradov v zahraničí a s aktívnou podporou ekonomických diplomatov poukazujeme na nesúlad tohto projektu s princípmi Energetickej únie a diverzifikácie zdrojov. V následných aktivitách podporujeme projekt plynovodu Eastring, ktorý má zaistiť efektívnu diverzifikáciu zdrojov zo západnej Európy na Balkán a ďalej do Turecka, pričom bude využiteľný aj opačne – z kaspickej oblasti a Blízkeho východu. Takto by sa mala posilniť bezpečnosť dodávok zemného plynu v strednej a juhovýchodnej Európe so zachovaním tranzitnej úlohy Slovenska.

Prirodzene sme sa dostali do oblasti ekonomickej diplomacie. V roku 2016 Vás sprevádzali na zahraničných cestách aj podnikatelia, čím sa naplňa misia podpory a rozvoja podnikania.

Slovenská republika patrí k najotvorenejším ekonomikám sveta a ekonomická diplomacia má významnú úlohu pri presadzovaní hospodárskych záujmov vo svete. Pre našu exportne orientovanú ekonomiku je nesmierne dôležité vhodne diverzifikovať obchodné a podnikateľské aktivity aj za hranicami Európskej únie. V inovačnom procese ekonomickej diplomacie má nezastupiteľnú rolu sieť zastupiteľských úradov a nové úlohy, ktoré si musia citlivo definovať v danom regióne. Pre našu krajinu a jej sebavedomie je dôležitá podpora slovenských malých a stredných podnikov na zahraničných trhoch v konkurencii veľkých nadnárodných firiem. Naš rezort preto podporuje rozvoj aktivít a výmeny skúseností priamo s partnermi v zahraničí. Komunikačnými platformami v roku 2016 boli zahraničné cesty ministra a náš štátny tajomník, podpora podnikania, vedy a výskumu v spolupráci so sieťou našich úradov, s partnerskými ministerstvami a agentúrami v zahraničí. Tieto podnikateľské

„Slovo zmena sme za ostatné roky používali tak často, že keď skutočné zmeny v roku 2016 prišli, ostali sme v šoku.“

misie pripravujeme s aktívnou podporou SARIO a SOPK, čím posilňujeme aj medzirezortnú spoluprácu.

Ktoré krajiny zostanú na mape úspešnej ekonomickej diplomacie za rok 2016?

Ako prvý predstaviteľ Slovenskej republiky od roku 1993 som so skupinou slovenských podnikateľov absolvoval pracovnú cestu v Nigérii. Aktívne som uviedol podnikateľov v teritóriách ako Tadžikistan a Uzbekistan. Predstavitelia rezortu spojili svoje cesty s podnikateľskými misiami do Iránu, Spojených arabských emirátov, Talianska, Angoly, Vietnamu, Etiópie, Chorvátska, Kazachstanu, na Kubu, do Bosny a Hercegoviny, Maďarska, Českej republiky a trikrát do Číny. Podieľali sme sa na prezidentských návštevách s podnikateľskými delegáciami vo Francúzsku, Švajčiarsku, v Rumunsku a Gruzínsku zameraných na podporu spolupráce v oblasti vedy, výskumu a inovačného ekosystému.

Slovensko ako jedna z krajín participujúcich na projekte 16 + 1 má eminentný záujem o prehĺbovanie ekonomických vzťahov s Čínou s dôrazom na potravinárstvo, mierové využitie jadrovej energetiky a zvyšovanie vzájomnej turistickej výmeny. V roku 2016 napríklad počet turistov z Číny stúpol o 42,6 %, pričom predpokladáme ďalší rast aj v najbližších rokoch. Rovnako iniciatíva One Belt, One Road (Jeden pás, jedna cesta) a jej projekt New Silk Road (Nová hodvábná cesta) pre nás do budúcnosti predstavuje prostriedok na zintenzívnenie vzájomných ekonomických vzťahov s Čínou.

Prioritou pre mňa zostáva vyhľadávanie príležitostí pre konkurencieschopné slovenské výrobky a služby na zahraničných trhoch. Atraktívne sú pre nás rýchlo sa rozvíjajúce ekonomiky v krajinách Ázie, Blízkeho a Stredného východu, subsaharskej Afriky a Latinskej Ameriky.

Rok 2016 bol naďalej poznačený masívnym presunom ľudí z Blízkeho východu a subsaharskej Afriky do Európy. Aké kroky na riešenie humanitárnej krízy podnikla slovenská diplomacia?

Riešenie migračnej krízy si vyžaduje jednotné stanovisko členských štátov EÚ a efektívne využitie nástrojov zahra-

ničnej politiky, akým je rozvojová spolupráca. Mojim cieľom je nastaviť rozvojovú a humanitárnu agendu tak, aby sme v spolupráci s partnermi vybudovali odolnosť v tretích krajinách a tak zabránili aktuálnym migračným tokom. Či už hovoríme o stabilite z hospodárskeho, bezpečnostného alebo zo sociálneho hľadiska, máme pred sebou veľa úloh.

Počas slovenského predsedníctva bol po prvýkrát vytvorený priestor na debatu členských štátov EÚ o efektívnom prepojení rozvojovej a humanitárnej pomoci na vytváranie odolnosti krajín v časoch kríz. Na prvom humanitárnom samite OSN v Istanbuli v máji 2016, na ktorom som sa osobne zúčastnil, sa Slovensko prihlásilo k jeho záverom a potvrdilo svoj politický zámer zlepšiť spoločnú pripravenosť riešiť humanitárne krízy.

Naša diplomacia dokázala cez predsedníctvo relevantných pracovných skupín Rady EÚ zrýchliť legislatívny proces vytvorenia Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj, a to dosiahnutím spoločnej pozície Rady EÚ v rekordne krátkom čase. Fond je kľúčovou súčasťou implementácie Externého investičného plánu EÚ na riešenie koreňových príčin migrácie. A svoj podiel práce sme si odvieďli, keď sme posunuli slovenské rozvojové projekty k možnostiam financovania z fondov EÚ.

Európska únia vysoko ocenila aktivity Slovenska, čo dokazuje aj zahrnutie prepojenia rozvojových a humanitárnych aktivít medzi priority maltského predsedníctva v Rade EÚ.

Krajania a Slováci v zahraničí sa stávajú stále aktuálnejšou témou. Ako ste sa v roku 2016 pripravili na nasledujúce obdobie?

Rada vlády SR pre krajanské otázky bola vytvorená v novembri 2016. Jej základnou úlohou je plniť úlohu poradného a koordinačného orgánu vlády a strategicky usmerňovať Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Cieľ je včas zachytiť generálne trendy, zmeniť prístup na systémovom základe a nastaviť štátnu politiku tak, aby sme dokázali využiť hodnotu a potenciál mladých ľudí v zahraničí. Budeme pomáhať doteraz roztriešteným aktivitám zrozumiteľnou komunikáciou, strategickým usmerňovaním úradu a koordináciou účasti predstaviteľov rezortov na krajanských podujatiach.

▲ V piatok 1. júla 2016 prebralo Slovensko predsedníctvo v Rade Európskej únie. To sa sústredilo na európske projekty s praktickým prínosom pre občanov. Slovensko sa snažilo zjednocovať Úniu a hľadať riešenia prijateľné pre všetky členské štáty a prospešné pre EÚ ako celok. Predsedníctvo bolo pragmatické a prinieslo aj hmatateľné výsledky (Foto: MZVaEZ SR)

EURÓPSKA POLITIKA A SK PRES

1

Historicky prvé slovenské predsedníctvo v Rade EÚ (SK PRES) bolo mimoriadnym úspechom zahraničnej a európskej politiky SR. Slovensko túto úlohu úspešne zvládlo po obsahovej, organizačnej aj logistickej stránke.

Najvýznamnejšou udalosťou SK PRES bol neformálny samit EÚ 27, ktorý sa uskutočnil v Bratislave 16. septembra 2016 ako reakcia na výsledok britského referenda. Cieľom stretnutia lídrov EÚ bolo spustiť politickú reflexiu o jej budúcom vývoji. Zhodli sa na perspektíve a smerovaní Únie a zadefinovali kľúčové témy na najbližšie obdobie: migrácia a ochrana hraníc, bezpečnosť, ekonomická a sociálna dimenzia. Samit schválil Bratislavskú deklaráciu a Bratislavskú cestovnú mapu, v ktorých sa stanovili ciele na nadchádzajúce mesiace. Dokumenty sú začiatkom tzv. Bratislavského procesu, ktorý vyvrcholí pri príležitosti 60. výročia podpísania Rímskych zmlúv v marci 2017.

Ambíciou nášho predsedníctva bolo prispieť k obnoveniu dôvery občanov v EÚ konkrétnymi výsledkami vo všetkých štyroch prioritných oblastiach.

EKONOMICKY SILNÁ EURÓPA

V mimoriadne ťažkom období ovplyvnenom brexitom sa SK PRES podarilo dohodnúť vyrovnaný a flexibilný rozpočet Únie na rok 2017. Oproti roku 2016 narástol o 11 % objem zdrojov alokovaných na riešenie migrácie a zvýšenie bezpečnosti občanov (6 mld. eur), o 12 % vzrástli financie na podporu hospodárskeho rastu a zamestnanosti – Erasmus + a EFSI (tzv. Junckerov investičný fond) – a dodatočných 500 mil. eur sa vyčlenilo na Iniciatívu pre zamestnanosť mladých. Pol miliardy eur sa určilo pre producentov mlieka a chovateľov hospodárskych zvierat. Únia tak bude lepšie finančne pripravená na zvládanie migrácie a jej príčin, ako aj na zvýšenie bezpečnosti a ochrany hraníc EÚ.

Pri rokovaníach o návrhu na aktualizáciu **viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020** SK PRES dosiahlo širokú podporu Rady pre kompromisný návrh, ktorý zvyšuje zdroje o 6 mld. eur. Z toho sú takmer 4 miliardy určené na **aktuálne priority ako migrácia a bezpečnosť**, ďalšie 2 miliardy na podporu rastu a zamestnanosti vrátane 1 miliardy eur na podporu mládeže, ako aj na migračné a bezpečnostné výzvy.

Rada počas SK PRES prijala závery týkajúce sa výsledkov a nových prvkov **politiky súdržnosti a európskych štrukturálnych a investičných fondov**. Pre SR ako kohéznu krajinu je mimoriadne dôležité zdôrazňovať v rámci európskej diskusie **význam politiky súdržnosti ako nenahraditeľnej investičnej politiky EÚ pre podporu rastu a zamestnanosti**.

MODERNÝ JEDNOTNÝ TRH

Členské štáty sa pod vedením SK PRES dohodli na návrhu nariadenia, ktorým sa zakazuje **neodôvodnené geografické blokovanie internetových služieb** medzi členskými štátmi. V praxi ide o to, že si občania budú môcť kúpiť online produkty a služby aj z inej krajiny – vznikne voľný elektronický obchod medzi štátmi EÚ.

▲ Symbolickým odovzdaním predsedníctva vyvrcholila holandsko-slovenská spolupráca v rámci predsedníckeho Tria. Jeho súčasťou bolo i otvorenie výstavy diel Joana Miróa a skupiny výtvarníkov CoBrA v Danubiane za účasti holandskej princeznej Beatrix, 30. júna 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

V Bratislave sa 9. septembra 2016 uskutočnilo neformálne zasadnutie ministrov pre hospodárske a finančné záležitosti, známe tiež ako ECOFIN. Rokovaniu predsedal minister financií Peter Kažimír, ktorý do programu vybral štyri aktuálne témy: ako ďalej v hospodárskej politike, inteligentná integrácia eurozóny, dane, ale aj budúcnosť Junckerovho plánu (Foto: MZVaEZ SR)

SK PRES prispelo k zrušeniu **roamingových poplatkov**. Záväzok, ktorý si Únia dala minulý rok, hovorí o odstránení poplatkov pre spotrebiteľov v júni 2017, a to „v cudzine ako doma“. Na splnenie záväzku je potrebný záverečný krok – **úprava poplatkov, ktoré si môžu prevádzkovatelia navzájom účtovať za používanie sietí** (ide o poplatky za hlasové volania, SMS správy a využívanie dát).

Slovenské predsedníctvo dosiahlo dohodu s Európskym parlamentom o **vysokorýchlostnom internetovom pripojení 5G**. Hovoríme v podstate o dohode sprístupniť isté frekvenčné pásmo (700 MHz) pre WiFi, jej výsledkom však bude nová generácia komunikácie s vysokou rýchlosťou a rozsiahlym pokrytím.

Parížska klimatická dohoda predstavuje míľnik v boji proti klimatickým zmenám. SK PRES vyvinulo maximálne úsilie na jej ratifikáciu na Bratislavskom samite a zorganizovalo tiež mimoriadne zasadnutie ministrov pre životné prostredie. Európska únia prijatím dohody potvrdila svoju schopnosť spolupracovať a jednotne a pružne reagovať na globálne výzvy.

Veľkým úspechom SK PRES je dosiahnutie dohody s Európskym parlamentom o **medzivládnych dohodách v oblasti energetiky**. Jej výsledkom bude mechanizmus, ktorý zaviaže členské štáty **transparentne konzultovať pripravované dohody** v oblasti energetiky, čo zabráni skrytým a škodlivým dojednaniam a prispeje k zvýšeniu energetickej bezpečnosti Únie. Slovensko bude aj po skončení SK PRES podporovať ukončenie budovania Energetickej únie EÚ, ktorá prinesie členským štátom EÚ a jej občanom bezpečnú, cenovo do-

stupnú a ekologicky udržateľnú energiu. Privítali sme, že otázka energetickej bezpečnosti, ktorá predstavuje kľúčový element pre zachovanie stability a predvídateľnosti hospodárskeho prostredia, bola určená za jeden z pilierov stratégie o Energetickej únii.

SK PRES po rokoch odblokovalo rokovania a dosiahlo dohodu, pokiaľ ide o smernicu o boji proti **podvodom poškodzujúcim finančné záujmy EÚ (smernica o ochrane finančných záujmov EÚ)**. Európsky rozpočet tvoria príspevky členských štátov, a teda všetkých, vrátane slovenských daňových poplatníkov. Okrem toho musíme mať nástroj, ako takéto trestné činy efektívne stíhať – pod vedením SK PRES väčšina členských štátov **potvrdila záväzok zriaďiť Úrad európskej prokuratúry (EPPO)**. Prispeje to k vyššej ochrane peňazí daňových poplatníkov tým, že sa zlepši účinné riešenie podvodov týkajúcich sa finančných prostriedkov EÚ.

Členské štáty pod vedením SK PRES odsúhlasili rokovaciu pozíciu Rady týkajúcu sa návrhu na **modernizáciu nástrojov na ochranu trhu**. Dohoda je prelomová, keďže nástroje na ochranu trhu sa nemenili viac ako 15 rokov, hoci situácia na svetových trhoch sa zmenila dramaticky. Návrh nariadenia mení súčasné antidumpingové nariadenia tak, aby lepšie reagovali na nekalé obchodné praktiky. Cieľom **je ochrániť výrobcov EÚ** pred škodami spôsobenými nekalou súťažou a zabezpečiť voľný a spravodlivý obchod. V tejto súvislosti treba mať na zreteli, že od voľného a spravodlivého obchodu závisí viac ako 30 miliónov pracovných miest v Európe vrátane 6 miliónov pracovných miest v malých a stredných podnikoch.

Okrem toho sa schválili predĺženie pôsobenia a zvýšenie kapacity **Európskeho fondu pre strategické investície**, prijaté závery týkajúce sa bariér investovania či smernica umožňujúca prístup k informáciám verejnosti v záujme odhaľovania prania peňazí. K finančnej stabilite EÚ významne prispeje dosiahnutá politická dohoda s Európskym parlamentom o trhových finančných fondoch.

TRVALO UDRŽATEĽNÁ MIGRAČNÁ A AZYLOVÁ POLITIKA

Dňa 6. októbra začala oficiálne svoju činnosť **európska pohraničná a pobrežná stráž**. Spustenie jej činnosti, ktoré bolo jednou z kľúčových priorít SK PRES, prispeje k ochrane vonkajších hraníc Únie. Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (pôvodná agentúra FRONTEX) má k dispozícii jednotku **rýchleho nasadenia** v počte 1 500 príslušníkov pohraničnej stráže a **rezervu technického vybavenia**, čo znamená, že pri svojich operáciách už nebude mať problémy s nedostatkom zamestnancov alebo vybavenia a bude schopná rýchlo a efektívne zasiahnuť v problémových teritóriách.

Vzhľadom na to, že diskusia o reforme Dublinského nariadenia dlhodobo viazla, pripravilo SK PRES kompromisný kon-

cept **efektívnej solidarity**. Ten je založený na myšlienke, že v prípade nutnosti by mal pomáhať každý štát, ale zároveň je potrebné zohľadniť možnosti a schopnosti jednotlivých členských štátov. Postoj členských štátov k povinným kvótam nie je jednotný – jedna skupina ich považuje za podmienku riešenia, druhá ich úplne odmieta. SK PRES sa podarilo obnoviť diskusiu o tejto zložitej téme a vzbudiť záujem o hľadanie kompromisného riešenia.

Podarilo sa tiež dosiahnuť dohodu členských štátov o vytvorení **Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj**, ktorý má riešiť prvotné príčiny migračnej a utečeneckej krízy.

Z hľadiska ostatných legislatívnych návrhov v rámci reformy Spoločného európskeho azylového systému sa SK PRES sústredilo najmä na tie, kde prevládala principiálna zhoda medzi členskými štátmi, a teda bolo možné dosiahnuť najväčší pokrok. Členské štáty sa pod vedením SK PRES dohodli na návrhu nariadenia o **systéme Eurodac**. Návrh rozšíri rozsah nariadenia o možnosť členských štátov uchovávať a vyhľadávať údaje o príslušníkoch tretích krajín alebo občanoch bez štátnej príslušnosti, ktorí sú žiadateľmi o medzinárodnú ochranu a nelegálne sa zdržiavajú na území EÚ, čo umožní ich identifikáciu na účely návratu a readmisie.

▲ Vrcholným podujatím slovenského predsedníctva bol Bratislavský samit. Jeho hmatateľnými výsledkami boli Bratislavská deklarácia a Bratislavská cestovná mapa, 16. septembra 2016 (Foto: Rastislav Polák)

▲
Predseda vlády Robert Fico, predseda Európskej rady Donald Tusk a predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker v neformálnom rozhovore počas tlačovej konferencie po Bratislavskom samite, 16. septembra 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

GLOBÁLNE ANGAŽOVANÁ EURÓPA

Prioritou nášho predsedníctva bola aj **dôveryhodná politika rozširovania**, ktorá je účinným nástrojom na politickú a ekonomickú transformáciu v Európe. Vnútri EÚ čelíme mnohým krízam, ale Únia je zvonku stále atraktívna. Vidieť to na integračnom úsilí, a to najmä krajín západného Balkánu. SK PRES v tomto smere dosiahol pokrok – boli otvorené štyri nové kapitoly v prístupovom procese so Srbskom a dve kapitoly v prístupovom procese s Čiernou Horou. Rada tiež prijala závery, ktorými požiadala Komisiu o vypracovanie stanoviska k prihláške Bosny a Hercegoviny za člena EÚ.

Okrem toho Rada schválila negociačnú pozíciu na vízovú liberalizáciu pre Gruzínsko a Ukrajinu.

Počas SK PRES bola podpísaná **Komplexná hospodárska a obchodná dohoda s Kanadou**. Jej podpísanie je dôležitým momentom pre transatlantický obchod – prinesie firmám z EÚ nové **obchodné príležitosti v Kanade** a očakávame, že prispeje k **zvýšeniu zamestnanosti v Európe**. Dohodou CETA sa odstráni 99 % ciel, ktoré sa v súčasnosti vzťahujú na obchod medzi EÚ a Kanadou.

ORGANIZAČNO-LOGISTICKÉ ZABEZPEČENIE SK PRES

Predsedenstvo SR v Rade EÚ kladlo vysoké nároky na organizačnú a logistickú pripravenosť. Pri zabezpečovaní predsedníckych podujatí na Slovensku sa vláda SR rozhodla použiť centralizovaný model organizácie. V záujme čo najjednoduchšieho logistického riešenia a čo najefektívnejšieho vynakladania verejných prostriedkov boli preto podujatia na

vysokej úrovni, ako aj pracovné a expertné zasadnutia v rámci SK PRES organizované prednostne v Bratislave, v priestoroch v správe štátu v Redute a na Bratislavskom hrade.

Počas šesťmesačného slovenského predsedníctva sa na Slovensku uskutočnilo 18 neformálnych podujatí na ministerskej úrovni, z toho 14 neformálnych zasadnutí ministrov EÚ a 4 ministerské konferencie, jeden samit premiérov a prezidentov, jedno stretnutie predsedov parlamentov. Celkovo tu rokovalo približne 700 delegácií zo 45 krajín. V Bruseli sa konalo 51 zasadnutí Rád a vyše 1 200 zasadnutí na pracovnej úrovni. Za organizačné a logistické zabezpečenie zodpovedal Sekretariát SK PRES.

Vrcholným podujatím SK PRES bolo neformálne zasadnutie 27 hláv štátov a vlád – **Bratislavský samit** (16. septembra 2016). Jeho zvolaním reagovala SR na aktuálny vývoj na európskej scéne po britskom referende o vystúpení z EÚ. Stretnutie a jeho výsledky Bratislavská deklarácia a Bratislavská cestovná mapa v plnej miere potvrdili naliehavosť posilňovania projektu európskej integrácie.

Predsedenstvo v číslach

- na podujatiach SK PRES sa zúčastnilo viac ako **25 000** delegátov
- **833** VIP hostí sa zúčastnilo na neformálnych ministerských zasadnutiach v Bratislave
- na príprave a chode podujatí SK PRES sa podieľalo **1 874** osôb z radov dodávateľov
- podujatia SK PRES navštívilo **1 521** novinárov
- využili sa **3** letiská – Bratislava, Viedeň a Košice
- **2 071** pasažierov prešlo cez VIP Viedeň
- **549** pasažierov prešlo cez VIP Bratislava
- dopravu delegátov počas podujatí kategórie A zabezpečovalo **40** minivanov
- dopravu vedúcich delegácií počas podujatí kategórie A zabezpečovalo **40** limuzín
- najvyšší počet limuzín nasadených počas jedného podujatia bol počas neformálneho zasadnutia ministrov financií (ECOFIN) – **78**
- na výkone bezpečnostných opatrení sa priamo zúčastňovalo viac ako **8 000** policajtov
- pri zabezpečení prepravy delegácií bolo nasadených **130** vojenských policajtov
- súčasťou bezpečnostných zložiek bolo **1 773** vojakov
- delegáti boli ubytovaní v **25** partnerských hoteloch
- počas podujatí kategórie A pri usmerňovaní delegátov, príprave priestorov, organizácii dopravy a v šatniach pomáhalo **36** dobrovoľníkov
- jednotlivé delegácie počas ministerských zasadnutí sprevádzalo **91** styčných dôstojníkov
- viac ako **15 000** vedúcich delegácií, delegátov, novinárov a členov organizačného tímu sa stravovalo v Redute a na Bratislavskom hrade
- počas ministerských zasadnutí v Redute sa skonsumovalo **200** kg kávy a **2 000** šálok čaju

Ďalšími podujatiami na vysokej úrovni bola **návšteva kolégia Európskej komisie** na Slovensku, ktorou bolo slovenské predsedníctvo v Rade EÚ oficiálne otvorené, a výjazdové zasadnutia stálych predstaviteľov členských štátov EÚ (Coreper I, Coreper II a PSC).

Mimo územia Slovenska sa uskutočnili dve neformálne podujatia na ministerskej úrovni – jedno v Bruseli v spolupráci s EEAS a druhé v Slovinsku.

V Bruseli a Luxemburgu sa uskutočnilo **49 formálnych zasadnutí** jednotlivých formácií Rady EÚ a **1 212 zasadnutí pracovných skupín**, ktorým predsedali zástupcovia SR.

Okrem neformálnych podujatí na vysokej úrovni sa na Slovensku uskutočnilo **viac ako 180** výjazdových zasadnutí pracovných skupín, výborov, seminárov, workshopov, konferencií a iných **podujatí na pracovnej a expertnej úrovni**.

Samostatnú kategóriu predsedníckych podujatí tvorilo **šesť zasadnutí parlamentnej dimenzie** SK PRES vrátane neformálneho stretnutia predsedov parlamentov členských štátov EÚ. Tieto podujatia boli v plnej obsahovej a organizačnej kompetencii Národnej rady SR. Dve podujatia parlamentnej dimenzie SK PRES sa uskutočnia v prvom polroku 2017.

Osobitnou kategóriou bolo **32 podujatí SK PRES v tretích krajinách**, t. j. rokovania pracovných skupín pre príslušné dohovory, resp. protokoly v rámci systému OSN a koordinačné rokovania členských krajín, na ktorých Slovenská republika zodpovedala za koordináciu spoločných stanovísk EÚ k prerokúvanej problematike. 23 takýchto zasadnutí organizoval rezort životného prostredia, dve podujatia zastrešovalo ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, šesť podujatí ministerstvo vnútra a jedno zasadnutie organizoval rezort spravodlivosti.

LOGO A VIZUÁLNA IDENTITA SK PRES

Logo slovenského predsedníctva v Rade EÚ obsahovalo špecifické slovenské prvky – diakritické znamienka a farby slovenskej trikolóry. Hravým spôsobom približovalo Slovensko ako mladú a dynamickú krajinu.

Web

Webový portál SK PRES bol nosným komunikačným kanálom predsedníckych aktivít. Jeho návštevnosť dosiahla približne 180 000 unikátnych používateľov, stránka bola zobrazená približne 800 000-krát. Percentuálna návštevnosť jazykových mutácií stránky bola v angličtine 48 %, slovenčine 44 %, nemčine 4 % a vo francúzštine 4 %.

Fotografia z rokovacej miestnosti na Bratislavskom hrade počas neformálneho zasadnutia 27 hláv štátov a vlád, 16. septembra 2016
(Foto: MZVaEZ SR)

▲ Materiály pre účastníkov predsedníckych podujatí (Foto: MZVaEZ SR)

Sociálne siete

Slovenské predsedníctvo komunikovalo na sieti Twitter prostredníctvom dvoch twitterových účtov, ktoré mali 7 000 nasledovateľov, ťažisko komunikácie na sociálnych sieťach smerom k domácej verejnosti však bolo na sociálnej sieti Facebook.

Newsletter

Elektronický informačný bulletin pravidelne prinášal aktuálne informácie o pripravách predsedníctva. Cieľovou skupinou boli médiá (celoštátne aj regionálne), poslanci,

pracovníci európskych inštitúcií, samosprávne kraje, široká verejnosť, zastupiteľské úrady SR v zahraničí, zamestnanci ministerstva. Dovedna vyšlo 19 čísel a v adresári bolo približne 5 000 odberateľov.

Mobilná aplikácia

Pre delegátov a novinárov, ktorí sa zúčastňovali na neformálnych predsedníckych podujatiach v Bratislave, bola vytvorená mobilná aplikácia. Obsahovala informácie o všetkých neformálnych zasadnutiach v Bratislave, ako aj praktické informácie o meste, doprave a ubytovaní. Mobilnú aplikáciu využilo 452 používateľov.

Výzdoba budovy Rady EÚ Justus Lipsius je tradične vlajkovou loďou vizuálnej prezentácie predsedníckej krajiny. Slovenské predsedníctvo reprezentoval projekt **Štyri elementy inovácie od Slovenskej asociácie interiérových dizajnérov – SAID**. Išlo o unikátne technológie či vynálezy slovenských výrobcov: lietajúci automobil AeroMobil, ekologické prenosné bývanie Ekokapsula, prelomový plazmový systém vŕtania a úspešný model kajakov a kanoe.

Spoty a prezentačný film

Televízne spoty a prezentačný film priblížili SK PRES slovenskej a zahraničnej verejnosti. Séria štyroch spotov verejnosti predstavila prínosy členstva v EÚ pre SR a samotné predsedníctvo v Rade EÚ. Ďalších desať spotov so slovenskými osobnosťami spoločenského, kultúrneho a športového života prezentovalo jednotlivé témy SK PRES. V prezentačnom filme sa dej plynulo posúval od tradičnej k modernej tvári Slovenska, divákovi komunikoval priority nášho predsedníctva v slovenskej a anglickej verzii.

Propagačné a prezentačné predmety

Počas SK PRES bolo distribuovaných 250 súprav brošní a manžetových gombíkov, 27 100 predsedníckych kravát a 11 500 šatiek, 22 400 pamätných poštových známok, 10 800 pamätných dvojeurových mincí, 15 600 nabíjacích a dátových káblov CulCharge pre mobilné telefóny, 1 220 CD boxov *Slovak Opera Stars – Beloved Songs* so slovenskými opernými hviezdami a 1 220 DVD *Slovensko* s multimediálnym projektom režiséra Pavla Barabáša *Esencia Slovenska*. Slovensko približovali prezentačno-informačné publikácie *Did you know? This is Slovakia* a *Slovakia*, ako aj brožúry Bratislava Tourist Board *Spectacular Slovakia* a mapa Bratislavy.

Dotačná schéma a záštita SK PRES

Dotačná schéma v oblasti medzinárodných vzťahov a zahraničnej politiky SR zameraná na SK PRES bola nástrojom na spoluprácu s tretím sektorom, so školami a samosprávami. Jej cieľom bolo zapojiť do predsedníctva širokú verejnosť a zvyšovať informovanosť o ňom naprieč regiónmi. Prostredníctvom dotačnej schémy bolo finančne podporených 29 projektov rovnomerne v rámci krajov SR. Išlo o rôznorodé aktivity, od interaktívneho vzdelávania cez diskusie, výstavy a podujatia na podporu podnikania či popularizácie vedy až po konferencie a verejnovzdelávacie kultúrne podujatia.

▲ Jedným z komunikačných kanálov slovenského predsedníctva bola komplexná webová stránka www.eu2016.sk (Foto: MZVaEZ SR)

Účelom záštity bolo aktívne zapojiť širokú verejnosť na celom Slovensku do predsedníctva a zároveň podporiť výnimočné kultúrne, vzdelávacie, profesijné, športové, charitatívne a ďalšie podujatia prispievajúce k splneniu cieľov SK PRES. Celkovo išlo o 213 podujatí na Slovensku aj v zahraničí.

Kultúrna prezentácia

Predsedníctvo bolo jedinečnou príležitosťou na prezentáciu slovenskej kultúry. V kultúrnom programe Slovensko predstavilo tvorbu už známu a oceňovanú v zahraničí i perspektívnu umeleckú tvorbu z rôznych oblastí – hudba, tanec, vizuálne umenie i divadlo. Boli predstavené známe historické osobnosti slovenskej vedy a techniky a zároveň sa poskytol priestor súčasným umelcom a nastupujúcej generácii. Kultúrny program zahŕňal napríklad interaktívny projekt *Searching for Beauty* od mladých slovenských animátoriek z Ové Pictures, moderné jazzové úpravy slovenských ľudových piesní od Triango Petra Breinera či vystúpenia slovenského folklórneho súboru Lúčnica. Počas SK PRES bolo v zahraničí uvedených 176 výstav, 110 prezentačných projektov, ako aj 68 koncertov a živých vystúpení.

Tlačové centrum

Tlačové centrum v Redute, hlavnom dejisku podujatí SK PRES, bolo pracovným miestom pre približne 200 novinárov. Neformálne podujatia na najvyššej úrovni mediálne po-

▲ Vokálna hudobná skupina Fragile počas slávnostného otváracieho koncertu slovenského predsedníctva, na ktorom zaspievali i hymnu Európskej únie, 1. júla 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

krývalo viac ako 1 500 novinárov. Z neformálnych zasadnutí najpočetnejšie pokrývali návštevu kolégia Európskej komisie, zasadnutie ministrov EÚ pre hospodárske a finančné záležitosti (ECOFIN) a zasadnutie ministrov zahraničných vecí (Gymnich). Najvyššiu novinársku účasť sme zaznamenali na Bratislavskom samite – približne 850 novinárov, medzi ktorými nechýbali významné svetové médiá.

▲ Na slávnostnom otváracom koncerte slovenského predsedníctva Viva Europa – Voices of Europe sa predstavil miešaný zbor zložený z umelcov zo všetkých 28 členských krajín EÚ v sprievode symfonického orchestra (Foto: Rastislav Polák)

▲
Prezident Andrej Kiska sa v New Yorku zúčastnil na podujatí OSN o implementácii globálnych trvalo udržateľných cieľov, tzv. Agendy 2030. Tematická debata sa konala na pozvanie predsedu Valného zhromaždenia OSN Mogensa Lykketofta deň pred slávnostným podpisom Parížskej klimatickej dohody, 16. apríla 2016 (Foto: UN Photo/Manuel Elias)

SLOVENSKO V BEZPEČNOM A DEMOKRATICKOM SVETE

Ani rok 2016 nepriniesol zásadnejšie zlepšenie vonkajšieho bezpečnostného prostredia SR. Vo východnom a južnom susedstve EÚ a NATO pribudli bezpečnostné výzvy, na ktoré bolo potrebné hľadať efektívne odpovede na rôznych úrovniach (SR, EÚ, NATO, OSN).

Ministerstvo v spolupráci s ďalšími rezortmi začalo v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR s prípravou novej **Bezpečnostnej stratégie SR**. Vláda a NR SR by ju mali schváliť v roku 2017.

SEVEROATLANTICKÁ ALIANCIA

Základným pilierom obrany SR zostáva **Severoatlantická aliancia** (NATO), ktorej súdržnosť a akcieschopnosť je našim strategickým záujmom. V júli sa vo Varšave uskutočnil samit Aliancie, ktorého hlavným cieľom bolo stanoviť základné rámce ďalšej adaptácie NATO v politickej, vo vojenskej a v inštitucionálnej rovine. Na samite sa prijali zásadné rozhodnutia v oblasti posilňovania kolektívnej obrany a stability južného a východného susedstva NATO.

Slovensko v tejto súvislosti potvrdilo ponuku vyslať v roku 2017 na výcvikovú misiu do Pobaltia do 150 príslušníkov OS SR na obdobie troch mesiacov v rámci spoločného príspevku V4. Prihlásilo sa aj k záväzku posilniť vnútornú odolnosť voči hybridným hrozbám a kybernetickú obranu. V rámci posilňovania stability za hranicami NATO plnila SR úlohy NATO v boji s nelegálnou migráciou, zohľadňujúc vývoj migračných tokov a spoluprácu NATO a EÚ.

Slovenská republika schválila pokračovanie misie Rozhodná podpora v Afganistane po roku 2016 a potvrdila vojenskú účasť v tejto misii podľa mandátu NR SR, ako aj dobrovoľný príspevok na udržateľnosť afganských národných bezpečnostných síl vo výške 500 000 USD ročne na obdobie rokov 2018 – 2020. Okrem toho sa zasadzovala za aktívnejšiu úlohu NATO pri výcviku a transformácii irackých ozbrojených síl a za rozšírenie podpory NATO pre globálnu koalíciu proti Dáišu prostredníctvom spôsobilosti AWACS.

V rámci posilňovania pomoci NATO partnerským krajinám SR prevzala úlohu vedúcej krajiny Zvereňovacieho fondu NATO pre Ukrajinu v oblasti odminovania a likvidácie nástražných

výbušných systémov vrátane základného finančného vkladu 50 000 eur a uvítala prehĺbenie praktickej spolupráce NATO s Gruzínskom vrátane vyslania obranného experta do krajiny. Slovensko je za udržanie pozitívnej dynamiky vzťahov s aspirantmi na členstvo – Bosnou a Hercegovinou, Macedónskom a Gruzínskom.

Samitu Aliancie predchádzal podpis historickej Spoločnej deklarácie o zintenzívnení **spolupráce medzi NATO a EÚ** v oblasti bezpečnosti. SR sa za prijatie deklarácie zasadzovala na pôde oboch inštitúcií z dôvodu, že ich užšia spolupráca patrí k našim vrcholným prioritám a je v záujme efektívneho riešenia bezpečnostných výziev súčasnosti. Dohodu o spolupráci NATO a EÚ považujeme za kľúčový príspevok k bezpečnosti Slovenskej republiky.

SPOLOČNÁ BEZPEČNOSTNÁ A OBRANNÁ POLITIKA EÚ

Zhoršujúca sa bezpečnostná situácia v euroatlantickom priestore, znižovanie dôvery obyvateľstva v inštitúcie EÚ či očakávané dôsledky brexitu si vyžiadali posilniť akcieschopnosť a dôveryhodnosť Únie ako globálneho hráča schopného zaistiť bezpečnosť členských štátov, stabilizovať svoje susedstvo a riešiť konflikty vo svete.

Bratislavská deklarácia zo septembra 2016 odštartovala politické procesy eurointegrácie vrátane implementácie Globálnej stratégie EÚ pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku (EUGS) z júna 2016. V nadväznosti na Bratislavskú deklaráciu decembrová Európska rada potvrdila kroky k naplneniu ambícií v oblasti spoločnej európskej bezpečnosti a obrany, predovšetkým rozvoj vojenských a civilných spôsobilostí, prehĺbenie obrannej spolupráce a posilnenie štruktúr a nástrojov vedenia civilných misií a vojenských operácií EÚ vrátane finančných mechanizmov.

SK PRES prispelo k spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike štyrmi podujatiami zameranými na implementáciu EUGS, a to v oblasti bezpečnosti a obrany, kybernetických hrozieb, spolupráce EÚ a NATO v oblasti hybridných hrozieb a reformy bezpečnostného sektora.

Slovensko podporilo výkon širšieho mandátu námornej operácie SBOP EUNAVFORMED Sophia. Ako jeden z prvých člen-

▲ Slovenskú republiku na 3. konferencii OSN o bývaní a udržateľnom mestskom rozvoji HABITAT III 17. – 20. októbra 2016 v Ekvádore zastupoval štátny tajomník Lukáš Parížek (Foto: MZVaEZ SR)

ských štátov EÚ prispelo na výcvik líbyjskej pobrežnej stráže sumou 50 000 eur a plánuje prispieť vyslaním nalodňovacieho tímu desiatich príslušníkov vojenskej polície.

Slovenská republika sa zapájala do vojenských operácií a civilných misií EÚ, vyslala personál do misií EUFOR Althea v Bosne a Hercegovine, EUMM v Gruzínsku, EULEX v Kosove a EUBAM na Ukrajine a v Moldavsku.

EFEKTÍVNY MULTILATERALIZMUS

Slovenská republika podporovala súdržnosť OSN, posilnenie preventívnej diplomacie, mediácie, budovanie mieru a efektívnejšie mierové operácie OSN.

Angažovala sa nielen v politickom riešení problematiky masového pohybu utečencov a migrantov, ale aj prostredníctvom dobrovoľných príspevkov do programov a fondov OSN. Podpora, ktorú SR v súvislosti s migračnou krízou poskytovala a bude poskytovať, nemá v histórii našej zahraničnej politiky obdobu. Bola orientovaná rôznymi smermi, od podpory demokratických procesov v krízových oblastiach až po humanitárnu pomoc. Slovensko sa na vysokej politickej úrovni zúčastnilo na februárovej londýnskej konferencii o Sýrii, na

Účasť na operáciách a misiách medzinárodného krízového manažmentu k 31. decembru 2016

Misia pôsobenia	Oblasť pôsobenia	Počet príslušníkov OS SR	Počet príslušníkov PZ SR	Počet civilných expertov	Rezort
NATO					
RSM (Resolute Support Mission)	Afganistan	42	0	0	MO SR
Veliteľstvo NATO Sarajevo	Bosna a Hercegovina	1	0	0	MO SR
OSN					
UNFICYP (United Nations Peacekeeping Force in Cyprus)	Cyprus	169	0	0	MO SR
UNTSO (United Nations Truce Supervision Organisation)	Sýria, Izrael	2	0	0	MO SR
UNSTAMIH (United Nations Stabilization Mission in Haiti)	Haiti	0	6	0	MV SR
EÚ					
EUFOR ALTHEA (European Union Force Althea)	Bosna a Hercegovina	41	0	0	MO SR
EULEX (European Union Rule of Law Mission)	Kosovo	0	4	0	MV SR
EUAM (European Union Advisory Mission)	Ukrajina	0	1	0	MV SR
EUBAM (European Union Border Assistance Mission)	Ukrajina a Moldavsko	0	5	0	MV SR
EUMM (European Union Monitoring Mission)	Gruzínsko	1	3	2	MO SR, MV SR
EUTM (EU Training Mission)	Mali	2	0	0	MO SR
OBSE					
OBSE Kosovo	Kosovo	0	0	1	MV SR
OBSE Macedónsko	Macedónsko	0	1	0	MV SR
OBSE Ašchabad	Turkménsko	0	0	1	MV SR
OBSE Bosna a Hercegovina	Bosna a Hercegovina	0	0	1	MV SR
Pozorovateľská misia OBSE Ukrajina	Ukrajina/Rusko (Gukovo – Doneck)	0	0	1	MV SR
OBSE SMM Ukrajina	Ukrajina	1	4	5	MO SR, MV SR

marcovom stretnutí UNHCR o presídľovaní sýrskych utečencov v Ženeve, ako aj na májovom Svetovom humanitárnom samite v Istanbule. Prezident Andrej Kiska na septembrovom zasadnutí 71. Valného zhromaždenia OSN na vysokej úrovni podporil prijatie Newyorskej deklarácie o utečencoch a migrantoch. Na samite lídrov, zvolanom prezidentom USA, na ktorý boli z nášho regiónu pozvaní len zástupcovia Slovenska, Česka a Rumunska, deklarovala SR zvýšené príspevky na humanitárnu pomoc utečencom prostredníctvom agentúr OSN a ďalšie kroky na obdobie rokov 2016 až 2021. Potvrdením intenzívnych vzťahov SR s Medzinárodnou organizáciou pre migráciu so zreteľom na konštruktívne riešenie príčin a dôsledkov migračnej krízy bola aj dvojnásobná návšteva generálneho riaditeľa organizácie na Slovensku.

SK PRES prispelo ku skorému vstupu Parížskej dohody o klimatickej zmene do platnosti. Prezident podpísal Parížsku dohodu v apríli v New Yorku a SR uložila ratifikačnú listinu u depozitára dohody (generálny tajomník OSN) v októbri 2016.

Andrej Kiska na aprílovom zasadnutí Valného zhromaždenia OSN na vysokej úrovni o implementácii cieľov udržateľného rozvoja informoval o konkrétnych opatreniach, ktoré SR na ich plnenie prijala. Slovensko sa aktívne podieľalo na príprave októbrovej 3. konferencie OSN o bývaní a udržateľnom mestskom rozvoji HABITAT III v Ekvádore. Predstavitelia SR zastávali posty predsedu riadiacej rady UN-HABITAT, člena byra prípravného výboru konferencie a viedli odborné rokovania na pôde EÚ v Bruseli a Európskej hospodárskej komisie OSN v Ženeve.

Reforma bezpečnostného sektora

Ako spolupredseda Skupiny priateľov reformy bezpečnostného sektora (SSR) v OSN SR aktívne podporovala implementáciu rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 2151 (2014). V júni Slovensko zorganizovalo v New Yorku zasadnutie zamerané na pomoc národným procesom SSR v Stredoafrickej republike. SR aktívne pôsobila v agende SSR aj na pôde OBSE vo Viedni. Z pozície stáleho spolupredsedy Skupiny priateľov OSN pre SSR bude Slovensko pokračovať v posilňovaní kapacít systému OSN zameraných na postkonfliktnú obnovu a budovanie bezpečnostných inštitúcií. Okrem toho sa bude usilovať o komplementaritu aktivít OSN a OBSE.

Kandidatúry SR v medzinárodných organizáciách

Slovensko sa po prvý raz v histórii zapojilo do voľby generálneho tajomníka OSN. S podporou najvyšších ústavných činiteľov i väčšiny parlamentných strán na tento post kandidoval minister Miroslav Lajčák. Diplomacia SR viedla intenzívnu, férovú a profesionálnu globálnu kampaň, ktorá zviditeľnila krajinu. Slovenský kandidát sa umiestnil na druhom mieste a bol prvý v rámci Východoeurópskej regionálnej skupiny (VERS), ktorá, napriek nepísanému princípu regionálnej rotácie, kreslo generálneho tajomníka OSN napokon nezískala.

Následne jednomyselne nominovala slovenského kandidáta Miroslava Lajčáka, ktorý sa po schválení plénom Valného zhromaždenia OSN v septembri 2017 ujme postu **predsedy 72. Valného zhromaždenia OSN**. Zámerom bude efektívne

Minister Miroslav Lajčák na neformálnom dialógu o voľbe generálneho tajomníka OSN, New York 7. júna 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

využiť funkciu na realizáciu stanovených cieľov OSN, reflektujúcich aktuálne globálne dianie v súlade s princípmi slovenskej zahraničnej politiky.

Okrem toho sa Slovensko uchádzalo o post predsedníckej krajiny Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe. Ministri účastníckych štátov OBSE našu iniciatívu privítali a návrh bol prijatý konsenzom. Aj v tomto prípade SR funkciu získala po prvý raz, a to na obdobie jedného roka od januára 2019.

Slovensko aspiruje aj na opätovné zvolenie za člena Rady OSN pre ľudské práva na roky 2018 – 2020 počas 72. Valného zhromaždenia OSN na jeseň 2017.

Boj proti terorizmu

V Únii podporovalo Slovensko pokrok v širšom kontexte boja proti terorizmu, zahŕňajúcom stabilizáciu regiónov mimo územia EÚ, ochranu vnútornej európskej bezpečnosti, užšiu spoluprácu spravodajských služieb a policajných zložiek a boj proti financovaniu terorizmu.

Slovenská republika podporila rozpracovanie preventívneho aspektu boja proti násilnému extrémizmu na základe akčného plánu predloženého generálnym tajomníkom OSN. V júli podporila prijatie 5. zhodnotenia Globálnej protiteroristickej stratégie OSN a v októbri kosponzorovala prijatie rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN v súvislosti s problematikou hrozby terorizmu pre civilné letectvo.

V rámci posilnenia medzinárodného právneho rámca pre boj proti terorizmu začala SR proces ratifikácie Dodatkového protokolu k Dohovoru Rady Európy o predchádzaní terorizmu a v septembri ho podpísala – s výhradou parlamentnej ratifikácie.

V spolupráci s USA bude pokračovať v implementácii bilaterálneho akčného plánu boja proti pašovaniu jadrového a rádioaktívneho materiálu, s cieľom zabrániť jeho možnému zneužitiu na teroristické ciele.

▲ Robert Fico rokoval v Berlíne s nemeckou kancelárkou Angelou Merkelovou o predsedníctve, migračnej kríze, britskom referende, ale aj o energetickej politike, 16. júna 2016 (Foto: Úrad vlády SR)

SUSEDSKÉ VZŤAHY, REGIONÁLNA A BILATERÁLNA SPOLUPRÁCA

SUSEDSKÉ VZŤAHY

Česká republika

Nadštandardnú úroveň vzťahov s Českou republikou dokumentuje vysoká dynamika pracovných stykov najvyšších ústavných činiteľov oboch krajín. Štvrté spoločné zasadnutie vlád v Bratislave (september 2016) zhodnotilo dosiahnutý pokrok a vytýčilo nové projekty bilaterálnej spolupráce, najmä v oblasti obrany a bezpečnosti, vnútra, energetiky, dopravy a kultúry. Úzku spoluprácu v oblasti obrany potvrdzuje schválenie Koncepcie spolupráce pozemných síl Armády ČR a Ozbrojených síl SR. Slovenská vláda vymenovala národného koordinátora pre prípravu osláv výročí dejinných udalostí medzi SR a ČR v roku 2018 (100. výročie založenia ČSR, 50. výročie udalostí roku 1968 v Československu a 25. výročie samostatnej slovenskej a českej štátnosti). Spoločne sme tiež čelili výzvam v oblasti energetiky (najmä na úrovni prevádzkovateľov plynárenských prepravných sietí), cestnej a železničnej infraštruktúry, ako aj výmeny informácií a skúseností v oblasti migrácie a azylovej politiky.

Maďarsko

Bilaterálne vzťahy s Maďarskom sa rozvíjali vo všetkých oblastiach v pozitívnej atmosfére a zostávajú na historicky najlepšej úrovni. Kľúčovou oblasťou spolupráce je rozvoj ekonomických vzťahov zameraný nielen na prihraničné regióny, ale aj na širšiu dimenziu dvojstrannej obchodnej spolupráce, ekonomický rast a zamestnanosť. Akcelerácia budovania cezhraničnej dopravnej infraštruktúry zostáva prioritnou témou vzájomnej spolupráce. Uvítali sme obnovenie činnosti zmiešaných komisií, vytvorených v zmysle základnej zmluvy, ktorú považujeme za najlepší rámec na dialóg a rozvoj spolupráce.

Poľsko

S Poľskom pokračoval aktívny dialóg, prioritne zameraný na oblasť rozvoja dopravnej a energetickej infraštruktúry. Úspešne sa rozvíjala cezhraničná spolupráca priľahlých regiónov, ktorá bola zameraná na identifikáciu spoločných projektov v programovom období rokov 2014 – 2020 v oblasti cestovného ruchu, kultúrnej výmeny a ochrany kultúrneho dedičstva.

Rakúsko

Vo vzťahu k Rakúsku sa darilo udržiavať vysokú úroveň bilaterálnej ekonomickej spolupráce. Úspešne pokračovala

spolupráca aj v oblasti duálneho vzdelávania a pokrok nastal v rozvoji dopravnej infraštruktúry. Smeroval k prioritám, ako sú koordinácia pri rozvoji a modernizácii dopravných prepojení, spolupráca v inovačno-výskumnej oblasti a realizácia nových projektov cezhraničnej spolupráce.

Ukrajina

Slovensko považuje Ukrajinu za dôležitého suseda, s ktorým nemáme len spoločnú hranicu, ale aj záujmy. Stabilita a bezpečnosť zostávajú prioritou zahraničnej politiky SR vo východnej Európe, ako aj záujem vyhnúť sa ďalšiemu zmrazenému konfliktu. Preto Slovensko podporuje stabilitu a bezpečnosť, ako aj teritoriálnu integritu, suverenitu Ukrajiny a jej európsku orientáciu. Naším záujmom je zdynamizovať vzťahy Ukrajiny so Slovenskom aj s Úniou v kontexte asociačnej dohody. SR podporovala ukrajinské reformy súvisiace s implementáciou asociačnej dohody, prehlbovanie cezhraničnej spolupráce a zintenzívnenie spolupráce v oblasti hospodárstva a energetiky. V energetickej oblasti bolo zo Slovenska na Ukrajinu exportovaných 9,1 miliardy kubických metrov plynu.

Spolupráca medzi Slovenskom a Českou republikou bola hlavnou témou spoločného rokovania slovenskej a českej vlády v Bratislave 26. septembra 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

▲ S maďarským rezortným kolegom Péterom Szijjártóom počas konferencie Globsec v Bratislave 14. apríla 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

kých metrov plynu, čo je hmatateľný dôkaz našej podpory Ukrajiny.

REGIONÁLNA SPOLUPRÁCA

Prioritným regionálnym formátom zostala **Vyšehradská skupina**. Partneri nás počas SK PRES podporovali a akceptovali fakt, že pri prijímaní spoločných pozícií V4 bolo nutné prihliadať na inštitucionálnu úlohu nestranného sprostredkovateľa kompromisov, rešpektujúceho záujmy všetkých členov EÚ 28. Záujem európskych a globálnych hráčov o pravidelný politický dialóg so stredoeurópskymi krajinami vo formáte V4 + pretrval aj počas českého a poľského predsedníctva V4. Na úrovni predsedov vlád sa rokovalo s Macedónskom a Bulharskom (február), Nemeckom (august) a Ukrajinou (september). Ministri zahraničných vecí konzultovali s krajinami

▲ Krajiny V4 podobne ako ich ministri hľadajú a úspešne nachádzajú spoločné prieniky. Na fotografii počas porady maďarských veľvyslancov v Budapešti 29. augusta 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

▲ Počas rokovania s prezidentom Ukrajiny Petrom Porošenkou v Kyjeve 2. februára 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

NB 8 (apríl), východnými partnermi (máj), Beneluxom (jún), Nemeckom a Francúzskom (jún) a krajinami západného Balkánu (november). Konzultácie sa pretavili do viacerých spoločných pozícií V4 na pôde EÚ na prospech konštruktívnych riešení kríz, ktorým Únia čelí.

Slovensko sa usilovalo prehĺbiť expertný dialóg a pragmatickú susedskú spoluprácu s Českom a Rakúskom aj v rámci trilaterálneho **Slavkovského formátu** (S3). Komplementárne sa ako ťažiskové ukázali oblasti dopravnej infraštruktúry, energetickej bezpečnosti, európskej agendy a duálneho vzdelávania.

Slovenská republika ako predsednícka krajina v rámci **Stratégie EÚ pre podunajskú oblasť** zorganizovala stretnutia národných koordinátorov a koordinátorov prioritných oblastí v marci a máji 2016. V tejto súvislosti bola spracovaná

▲ 5. stretnutie Slovensko-nemeckej reflexnej skupiny, na ktorej vystúpili aj štátny minister Ministerstva zahraničných vecí SRN pre Európu Michael Roth a štátny tajomník Ivan Korčok, 11. októbra 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

a schválená revízia cieľov stratégie. Okrem toho bola podporená a rozvinutá problematika jej riadenia (koordinátori prioritných oblastí, Dunajský strategický bod) a podpora prípravy strategických projektov cez nadnárodný program Dunaj.

Slovenská republika v spolupráci s Európskou komisiou (Directorate General for Regional and Urban Policy) a Spoločným výskumným centrom (Directorate General of the Joint Research Center) zorganizovala 5. výročné fórum pre podunajskú oblasť (november). Fórum pod názvom „Inovačné toky – voda, poznatky a inovácie v dunajskom regióne“ bolo zamerané na výzvy a perspektívy riadenia vodného hospodárstva a tiež výskumu a inovácií. V rámci tohto podujatia sa uskutočnilo stretnutie ministrov zodpovedných za výskum a inovácie.

BILATERÁLNA SPOLUPRÁCA V EÚ

Nemecko

Úspešný výkon SK PRES ďalej posilnil vzájomné väzby, podarilo sa získať podporu politických predstaviteľov krajiny, predovšetkým spolkovej kancelárky Angely Merkelovej, v kľúčových otázkach ako napr. príprava Bratislavského samitu. Okrem toho SR udržiavala kontinuitu a vysokú dynamiku rozvoja vzťahov v politickej i hospodárskej oblasti. Minister Miroslav Lajčák absolvoval pracovné návštevy v Berlíne

(február, apríl, máj, november), štátny minister Ministerstva zahraničných vecí SRN pre Európu Michael Roth sa stretol s Ivanom Korčekom a zúčastnil sa na zasadnutí Slovensko-nemeckej reflexnej skupiny v Bratislave (október), ale najmä pracovná návšteva Roberta Fica v Berlíne (jún), ako aj prezidenta Andreja Kisku pri príležitosti ukončenia SK PRES (december) dali politickej spolupráci štrukturálny rámec.

V hospodárskej oblasti sa okrem ďalšieho zvyšovania objemu obchodnej výmeny a investícií na Slovensku ukázalo potrebné zamerať sa na zintenzívňovanie spolupráce v oblasti vedy a výskumu.

Spojené kráľovstvo

Spojené kráľovstvo aj po rozhodnutí vystúpiť z EÚ ostáva jedným z ťažiskových obchodných partnerov SR a dôležitým spojencom v oblasti medzinárodnej bezpečnosti i vďaka spoločnému členstvu v NATO. Významným impulzom na rozvoj vzájomných hospodárskych vzťahov bola investícia firmy Jaguar Land Rover v Nitre. SR v poreferendovom období pokračovala v živom politickom dialógu, a to i z pozície krajiny predsedajúcej Rade EÚ, čo potvrdzuje návšteva premiérky Theresy Mayovej v Bratislave (júl). Rešpektujeme brexit a máme záujem na udržaní čo najužších vzťahov Spojeného kráľovstva s EÚ, aj keď nebude mať záujem o prístup na jednotný trh. Prioritou však zostáva zabezpečiť na báze reciprocity status slovenských občanov, ktorí vo Veľkej Británii žijú a pracujú.

▲
Predovšetkým o brexite sa rozprával Robert Fico s premiérkou Spojeného kráľovstva Theresovou Mayovou v Bratislave 28. júla 2017
(Foto: Úrad vlády SR)

▲ Minister Miroslav Lajčák prijal v Bratislave ministra zahraničných vecí Luxemburska Jeana Asselborna. Jeho pracovná návšteva v SR sa uskutočnila v súvislosti s predsedníctvom Slovenska v Rade Európskej únie, 9. júna 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

Francúzsko

Bilaterálne vzťahy s Francúzskom sa intenzívne rozvíjajú v súlade s Akčným plánom strategického partnerstva na roky 2013 – 2018. Došlo tiež k prehĺbeniu spolupráce na úrovni národných parlamentov. Historickou udalosťou od vzniku samostatného Slovenska bola prvá recipročná oficiálna návšteva prezidenta Andreja Kisku vo Francúzskej republike.

Taliansko

Vysokú úroveň politického dialógu s Talianskou republikou potvrdila oficiálna návšteva prezidenta SR v Ríme. Slovensko bude naďalej podporovať vzájomné kontakty v oblasti kultúry a vzdelávania a posilňovať hospodárske väzby. V reakcii na aktuálnu migračnú situáciu sa aktívne podieľalo na spoločných operáciách agentúry FRONTEX v Taliansku.

Grécko

V záujme riešenia dôsledkov migračnej krízy sa reštartoval dialóg medzi krajinami, čo potvrdzujú početné vzájomné návštevy na najvyššej úrovni. Grécko patrí ku krajinám najviac postihnutým migračnou krízou. V roku 2016 mu Slovensko poskytlo pomoc v rámci bilaterálnej spolupráce v podobe vyslania niekoľkých desiatok policajtov, ako aj prostredníctvom FRONTEX a EASO, ale tiež humanitárnu pomoc v hodnote viac ako 200 000 eur.

AKTÍVNE AJ MIMO EÚ

Švajčiarska konfederácia

Bilaterálna relácia so Švajčiarskou konfederáciou sa vyznačovala vysokou intenzitou kontaktov na najvyššej úrovni. Prezident Johann N. Schneider-Ammann navštívil SR (jún) a prezident Andrej Kiska s Miroslavom Lajčákom recipročne navštívili Švajčiarsko (október). K zintenzívneniu spolupráce v oblasti inovácií prispela návšteva v prestížnom ETH Zürich a inovačné fórum. SK PRES sa usilovalo dosiahnuť kompromisné riešenie v rokovaní medzi Úniou a Švajčiarskom v oblasti voľného pohybu osôb.

▲ Prezidenti Slovenska Andrej Kiska a Gruzínska Giorgi Margvelašvili na hranici s Južným Osetskom, 31. mája 2016 (Foto: Kancelária prezidenta SR/Marián Garaj)

Nórske kráľovstvo

K výraznému oživeniu došlo vo vzťahoch s Nórsym kráľovstvom. Slovensko navštívili predsedníčka vlády Erna Solberg a predseda parlamentu Olemic Thommessen. Koncom roka bolo podpísané memorandum o porozumení týkajúce sa čerpania fondov Nórskeho finančného mechanizmu a finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru na obdobie rokov 2014 – 2021, čo predstavuje prínos vo viacerých smeroch, osobitne v oblasti ochrany a zachovania kultúrneho dedičstva. Prehĺbila sa spolupráca v oblasti vzdelávania nórskeho študentov v SR.

Východná Európa

Slovenská republika podporovala pokračovanie dialógu medzi EÚ a **Ruskom** v záujme riešenia medzinárodných problémov, ako aj jednotnú pozíciu Únie v oblasti sankčného režimu voči Rusku. Počas SK PRES sa dosiahol konsenzus v otázke predlžovania sektorových sankcií (do 31. júla 2017) a individuálnych sankcií (do marca 2017). V otázke sankcií SR zdôrazňovala pripravenosť viesť dialóg s Ruskom a reagovať v závislosti od pozitívneho angažovania sa Ruska v prospech vyriešenia konfliktu na Ukrajine vrátane plnej implementácie Minských dohôd. Uskutočnili sa pracovné cesty Roberta Fica a Miroslava Lajčáka do Moskvy. SR sa usilovala o zabezpečenie stabilných dodávok energetických surovín pri maximálnom využití svojho prepravného potenciálu a tiež o rozvoj cestovného ruchu. Doriešil sa problém cyklotrónového centra. Otvorené ostali otázky zbrojárskej spolupráce (licencie, vrtulníky) a ďalších projektov (širokorozchodná trať). Napriek zložitej medzinárodno-politickej situácii sme deklarovali záujem pokračovať v medzivládnej komisii pre hospo-

dársku spoluprácu a pracovnej skupine pre rozvoj spolupráce v oblasti priemyslu, a to práve s cieľom prehĺbiť hospodársku spoluprácu a realizovať rozpracované projekty.

Slovensko tiež ocenilo pozitívny trend vývoja vzťahov **Bieloruska** s Európskou úniou a jeho zahraničnopolitických postojov, čo sa premietlo do zrušenia väčšiny sankcií EÚ. SR ocenila aktivity Minska pri riešení krízy na Ukrajine. Krajinu navštívil premiér R. Fico. Slovenská republika konštatovala pozitívne tendencie rozvoja hospodárskej spolupráce a rastúci záujem Bielorusov cestovať na Slovensko.

V súvislosti s našimi aktivitami voči krajinám južného Kaukazu podporovala Slovenská republika v **Gruzínsku** proces reforiem v rámci asociačnej agendy. Gruzínsko navštívil v roku 2016 i prezident Andrej Kiska. Okrem toho SR pozitívne hodnotila záujem **Azerbajdžanu** zintenzívniť spoluprácu v ekonomickej oblasti, čoho prejavom bolo novembrové schválenie mandátu na vyjednávanie o budúcej dohode medzi EÚ a Azerbajdžanom. V súvislosti s **Arménskom** sa počas SK PRES podarilo schváliť mandát na rokovania o komplexnej dohode v letectve medzi EÚ a Arménskom.

SR podporovala rozvoj vzťahov EÚ s krajinami **Strednej Ázie**, ktoré ostávajú kľúčové hlavne z pohľadu energetickej bezpečnosti (Južný koridor, náleziská uránu). Návšteva ministra Miroslava Lajčáka v Kazachstane a konzultácie štátneho tajomníka Lukáša Paríza v Uzbekistane a Tadžikistane prispeli k zviditeľneniu regiónu v Únii a podporili tak úsilie osobitného zástupcu EÚ pre región, slovenského diplomata Petra Buriana.

Minister Miroslav Lajčák v Astane otvoril slovensko-kazašské podnikateľské fórum. Na fotografii na tlačovej konferencii s rezortným kolegom Jerlanom Idrisovom, 4. novembra 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

▲ Pri príležitosti 10. výročia nezávislosti Čiernej Hory udelil prezident Filip Vujanović najvyššie štátne vyznamenanie Čiernej Hory Miroslavovi Lajčakovi. V Podgorici bola zároveň slávnostne odhalená nová ulica pomenovaná po Slovensku – Slovenská ulica (Slovačka ulica). Na fotografii s premiérom Milom Đukanovićom, 21. mája 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

ZÁPADNÝ BALKÁN A TURECKO

Slovensko splnilo svoju ambíciu počas SK PRES posilniť celkovú dynamiku a kredibilitu politiky rozširovania, pričom sa zameralo na jej efektívnu komunikáciu smerom von aj dovnútra EÚ. V tomto úsilí, ako aj v poskytovaní skúseností

▲ Slovenský prezident Andrej Kiska získal ocenenie Pečať európskeho lídra za podporu Slovenska Bosne a Hercegovine na jej ceste do Európskej únie. Prevzal si ho v Mostare na jubilejnom 15. odovzdávaní cien Večernjakov pečat, 11. apríla 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

z vlastných reformných a integračných procesov do európskych a euroatlantických štruktúr bude SR pokračovať.

SR prispela k posilneniu dlhodobu vedúcej pozície **Čiernej Hory** ako lídra v európskej i euroatlantickej integrácii. Otvorením ďalších dvoch kapitol posunula Čiernu Horu bližšie k jej vstupu do EÚ. Ako jedna z prvých krajín sme ratifikovali prístupový protokol do NATO a budeme ďalej aktívne podporovať pokrok Čiernej Hory v jej integračnom úsilí, ktorý by mal slúžiť ako pozitívny príklad pre celý región.

Vo vzťahu k **Srbsku** presadilo Slovensko počas SK PRES prelom v rokovacom procese otvorením dvoch kľúčových kapitol v oblasti právneho štátu (23 a 24), ako aj ďalších dvoch kapitol (5 a 25). Slovenskému predsedníctvu sa zároveň podarilo predbežne uzavrieť prvú kapitolu v prístupovom procese Srbska. Dôsledne sme sledovali i dialóg Belehradu a Prištiny, jediný nástroj susedov na riešenie otvorených otázok, so snahou podporiť proces normalizácie a napredovanie oboch strán v eurointegračných ambíciách.

Pokus o prevrat v **Turecku** výrazne narušil napredovanie prístupového procesu krajiny. SK PRES však v rámci možností udržiavalo čo najpozitívnejšiu komunikáciu medzi Úniou a Tureckom. Ich spoločné reagovanie na migračnú krízu vyústilo do dohody, vedúcej k zásadnému zníženiu prílevu utečencov a ekonomických migrantov do Únie.

Významným výsledkom angažovania sa SR bolo prijatie záverov predsedníctva o rozširovaní na decembrovej Rade pre všeobecné záležitosti s podporou drvivej väčšiny členských štátov. V časti týkajúcej sa **Albánska** vyzýva Európsku komisiu informovať o dosiahnutom pokroku, na základe ktorého by mali byť v budúcnosti otvorené prístupové rokovania.

Po podaní prihlášky **Bosny a Hercegoviny** o členstvo v EÚ prispela SR k nájdeniu konsenzu Únie v otázke splnenia zostávajúcich kritérií. Na základe neho Rada v septembri svojimi závermi požiadala EK o vypracovanie stanoviska k prihláške.

Decembrové závery v časti o **Macedónsku** obsahujú ustanovenie, ktorým Komisia vyzýva reagovať na pokrok krajiny v oblastiach identifikovaných ako podmienky jej napredovania smerom k EÚ. Impulzom na zintenzívnenie ekonomickej a turistickej výmeny medzi Slovenskom a Macedónskom bolo prvé zasadnutie spoločnej komisie pre hospodársku spoluprácu a nadviazanie leteckého spojenia Bratislava – Skopje. SR bude novej vláde poskytovať transformačné skúsenosti, osobitne model Národného konventu o EÚ.

TRANSATLANTICKÉ VZŤAHY

Slovenská republika pokračovala v spolupráci so **Spojenými štátmi americkými** v mnohých oblastiach – od modernizácie našich ozbrojených síl, podpory stability v krízových častiach sveta cez ekonomickú a podnikateľskú spoluprácu (v máji

vznikla Slovensko-americká rada pre obchod a inovácie, zacielená na podporu obchodu a slovenského startupového ekosystému) až po výmenné študijné pobyty Slovákov v USA a amerických občanov na Slovensku. Rozvíjanie tejto praktickej spolupráce aj po nástupe novej americkej administratívy považujeme za významný príspevok k upevňovaniu transatlantickej väzby, ktorá je našou dlhodobou zahraničnopolitickou prioritou.

Latinská Amerika a Karibik

Rok 2016 sa niesol aj v znamení neobvykle živých kontaktov s početnými krajinami Strednej a Latinskej Ameriky.

K oživeniu dialógu s **Mexikom** prispeli konzultácie štátnych tajomníkov v Bratislave a rokovanie ministrov zahraničia na okraj 71. Valného zhromaždenia OSN. V decembri sa v Mexiku konalo druhé najväčšie podujatie SK PRES mimo EÚ, zasadnutie strán Dohovoru o biologickej diverzite COP 13. SR zastupovali ministri László Sólymos a Árpád Érsek.

SK PRES podporovalo normalizáciu vzťahov EÚ s **Kubou**. V decembri bola medzi nimi podpísaná dohoda o politickom dialógu a spolupráci. Bilaterálne sa vzťahy s Kubou dostali na kvalitatívne novú úroveň v ekonomickej a zahraničnopolitickej oblasti. Dosiahla sa definitívna dohoda o urovnaní historického dlhu Kuby, ktorá odstránila hlavnú prekážku rozvoja vzťahov. Počas návštevy podpredsedu vlády R. Cabrisasa v SR bol podpísaný kontrakt v hodnote 90 mil. eur na výstavbu bloku v elektrárni na Kube.

Počas prvého ministerského zasadnutia EÚ a **Spoločenstva krajín Latinskej Ameriky a Karibiku** v Dominikánskej republike minister M. Lajčák uskutočnil prvé dvojstranné rokova-

nia s rezortnými partnermi z **Dominikánskej republiky, Haiti a Panamy**. Na zasadnutí bola podpísaná Dohoda o transformácii Nadácie EÚ-LAK (Latinská Amerika a Karibik) na medzinárodnú organizáciu.

Prezident Andrej Kiska navštívil **Argentínu** a **Čile**. Jeho návšteva v **Brazílii**, počas ktorej sa zúčastnil na OH v Riu de Janeiro, prispela k zviditeľneniu SR. Minister M. Lajčák rokoval v **Uruguaji**, politické konzultácie štátnych tajomníkov prebehli v **Argentíne** a **Paraguaji**. SK PRES sa zasadilo o urýchlenie procesu pristúpenia **Ekvádoru** k bilaterálnej obchodnej dohode s EÚ. V nadväznosti na novembrový podpis mierovej dohody medzi vládou **Kolumbie** a povstalcami hnutia FARC, ktorý ukončil vyše 50-ročný konflikt v krajine, bola počas SK PRES podpísaná Dohoda o zriadení Zvereňeckého fondu pre Kolumbiu, do ktorého SR prispela 20 000 eur.

Ako výsledok sa Slovensko bude zameriavať na zvýšenie dynamiky obchodno-ekonomickej spolupráce, prednostne v Argentíne, Kolumbii, Mexiku, Čile, Peru, a realizáciu návštev na najvyššej úrovni. Perspektívu má rozšírenie spolupráce v oblasti vzdelávania, inovácií a moderných technológií. SR bude podporovať znovuotvorenie rokovaní EÚ so zoskupením Mercosur.

SR získala pozorovateľský štatút v najperspektívnejšom obchodnom zoskupení Latinskej Ameriky, **Tichomorskej aliancii** (jún), čo otvára priestor na rozvoj obchodu.

Po mnohých rokoch sa SR zúčastnila i na samite Non-Aligned Movement (NAM) vo Venezuele na politickej úrovni. Delegáciu viedol štátny tajomník Lukáš Parížek.

Počas pracovnej návštevy Argentíny sa prezident Andrej Kiska stretol so svojim partnerom Mauriciom Macrim. Témou ich rozhovoru bola primárne ekonomická spolupráca, 4. augusta 2016 (Foto: Kancelária prezidenta SR/Marián Garaj)

▲ Na poslednom veľkom podujatí slovenského predsedníctva, konferencii SET PLAN 2016 – Stredoeurópska energetická konferencia X, odprezentoval podpredseda Európskej komisie pokrok v oblasti budovania Energetickej únie, Bratislava 1. decembra 2016 (Foto: SFPA)

SYNERGIA AKTÉROV EKONOMICKEJ DIPLOMACIE

4

Ekonomická diplomacia sa stala integrálnou súčasťou zahraničnej politiky SR. Prispieva k zvýšeniu vývozných a investičných výkonností, udržiavaniu hospodárskeho rastu, znižovaniu miery nezamestnanosti. Ministerstvo v tejto oblasti na seba preberá úlohu koordinátora dialógu aktérov v oblasti vonkajšej ekonomickej činnosti SR, ako sú ekonomické ministerstvá, agentúry, obchodné komory, podnikateľské zväzy, asociácie či Eximbanka SR, ako aj úlohu koordinátora na organizovaní podnikateľských misií, investičných fór, okrúhlych stolov.

INŠTITUCIONÁLNA SPOLUPRÁCA

Ministerstvo aj v roku 2016 využívalo na dialóg štátnej správy a podnikateľského sektora platformu Rady vlády na podporu exportu a investícií a Rady pre strategické riadenie

a kontrolu činnosti SARIO. V záujme zefektívnenia strategického charakteru práce Rady vlády na podporu exportu a investícií schválila vláda zníženie počtu jej členov, čo výrazne posilnilo váhu predstaviteľov podnikateľských zväzov a asociácií. Aj vďaka uplatňovaniu týchto koordinačných mechanizmov pripravilo ministerstvo koncepčný materiál Zameranie ekonomickej diplomacie v oblasti bilaterálnych vzťahov a multilaterálnych vzťahov do roku 2020, ktorý nadväzuje na Stratégiu vonkajších ekonomických vzťahov Slovenskej republiky na obdobie rokov 2014 – 2020.

Predsedníctvo v Rade EÚ výrazne ovplyvnilo aj aktivity a obsahovú náplň ekonomickej diplomacie. Podujatia pod záštitou SK PRES využívali potenciál predsedníckej krajiny na viditeľnejšiu prezentáciu Slovenska ako krajiny, kde sa oplatí investovať a ktorú treba navštíviť. Jednotná vizualizácia

▲
Miroslav Lajčák a japonská delegácia Keidanren na pôde ministerstva, 19. októbra 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

▲
Rozhovor prezidenta Andreja Kisku vo Švajčiarskom federálnom technologickom inštitúte (ETH Zürich) za účasti švajčiarskeho spolkového prezidenta J. N. Schneidera-Ammanna, Zürich 21. októbra 2016 (Foto: Kancelária prezidenta SR/Marián Garaj)

značky *Good Idea Slovakia* výrazne zvýšila prezentačný potenciál Slovenska. Ekonomická diplomacia sa zamerala aj na propagovanie a rozvoj kongresovej turistiky a prezentáciu Slovenska ako celoročnej destinácie cestovného ruchu.

PODNIKATEĽSKÉ MISIE

Rok 2016 bol rokom zintenzívnenia podnikateľských misií sprevádzajúcich oficiálne a pracovné cesty najvyšších ústavných činiteľov SR do zahraničia. Boli využité ako platforma na nadviazanie kontaktov a obchodnej spolupráce medzi podnikateľskými subjektmi.

Ministerstvo participovalo na príprave a realizácii ciest ústavných činiteľov s podnikateľskými delegáciami v početných krajinách ako Ukrajina, Irán, Čína, Vietnam, Uzbekistan, Tadžikistan, Kazachstan, Nigéria, Bosna a Hercegovina a Bielorusko.

V rámci posilnenia dialógu a ekonomických vzťahov s Japonskom prijal minister zahraničných vecí delegáciu vplyvného japonského združenia Keidanren a delegáciu ministra

zahraničných vecí Iránu s podnikateľmi. Pri organizovaní podnikateľských misií, investičných fór a okrúhlych stolov ministerstvo úzko spolupracovalo so všetkými aktérmi ekonomickej a obchodnej spolupráce. Ministerstvo iniciovalo rokovania s ministerstvom financií, Eximbankou, ministerstvom hospodárstva a s agentúrou SARIO zamerané na stanovenie priorít pri príprave a uzatváraní zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia a zmlúv o podpore a vzájomnej ochrane investícií.

Predseda vlády a viacerí členovia vládneho kabinetu v rámci svojich pracovných ciest v zahraničí prispeli k podpore rozvoja obchodno-ekonomických vzťahov s partnermi, napr. v Bielorusku či vo Vietname.

Návšteva prezidenta Andreja Kisku vo Švajčiarsku a jeho ďalšie cesty do Francúzska, Rumunska a Maďarska priniesli nové dimenzie spolupráce v oblasti vedy, výskumu, inovácií a vzdelávania.

Nadštandardné vzťahy so susednými krajinami sa podarilo pretaviť do podpisu Memoranda krajín V4 o spolupráci v oblasti inovácií. Na vládnej úrovni sa úspešne etablovali spoloč-

né zasadnutia slovenskej a českej vlády a už štvrté podujatie v tomto formáte sa uskutočnilo v roku 2016 v Bratislave. Súčasťou druhého zasadnutia Slovensko-maďarskej zmiešanej komisie pre hospodársku spoluprácu bolo i slovensko-maďarské hospodárske fórum. V poľskom Rzeszówe sa uskutočnilo 21. zasadnutie Slovensko-poľskej medzivládnej komisie zamerané na cezhraničnú spoluprácu.

Ministerstvo nielen aktívne prispelo k iniciovaniu nových obchodných a investičných príležitostí pre podnikateľský sektor v zahraničí, ale zároveň v úzkej spolupráci s partnerskými ministerstvami a agentúrami skvalitnilo informovanosť a služby pre podnikateľov. Vlastný portál ministerstva zefektívnil prenos ekonomických informácií zo zahraničia aj spracúvanie sektorovo orientovaných informácií. Správy z oblasti obchodných a investičných príležitostí a ekonomicky orientovaných podujatí zastupiteľských úradov v zahraničí posielala ministerstvo týždenne viac ako 1 700 podnikateľským subjektom.

Zastupiteľské úrady vďaka Projektovej schéme na podporu ekonomickej diplomacie ministerstva úspešne zrealizovali 19 projektov v 14 krajinách. Projekty sa zameriavali na prezentáciu výrobkov a služieb slovenského hospodárstva, investičného a podnikateľského prostredia SR na ekonomických konferenciách, výstavách, seminároch či podnikateľských misiách v zahraničí.

SEKTOROVÁ SPOLUPRÁCA

Ekonomická diplomacia sa prioritne orientovala na získavanie skúseností a spolupráce v oblasti vedy, výskumu a inovácií v dynamicky sa meniacom svete.

Ministerstvo spolupracovalo s relevantnými rezortmi, vedeckou komunitou a partnermi z priemyslu, ale aj z inovačného a startupového sektora na implementácii Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR. Uskutočnili sa inovačné fóra, workshopy, B2B rokovania napr. v Rakúsku, Nemecku, vo Francúzsku, Fínsku, Veľkej Británii a v Dánsku, ale i Srbsku v oblasti prenosu technologického know-how, ako aj v Spojených štátoch amerických, Argentíne, Brazílii, Čile, Turecku či Izraeli, často za účasti najvyšších ústavných činiteľov SR s cieľom propagovať výsledky slovenskej vedy a výskumu a napojenia na zahraničné vedecké centrá.

Využili sme nové formy spolupráce, ako je zriaďovanie inovačných platforiem, napr. Slovensko-americkej rady pre obchod a inovácie (**SABIC**), Slovensko-tureckého permanentného fóra pre vedu. Pokračovali sme v aktivitách Slovenského styčného a inovačného úradu v Helsinkách (**SILO**) a pripravili zriadenie Slovensko-izraelskej vedeckej spoločnosti v Izraeli.

Vystúpenie predsedu vlády Roberta Fica na samite 16 štátov strednej a východnej Európy a Číny v Rige 5. novembra 2016 (Foto: Úrad vlády SR)

▲ Miroslav Lajčák a generálny tajomník OECD Angel Gurría rokovali o prioritách spolupráce Slovenska s OECD, ako aj o situácii na Ukrajine, kde Slovensko v roku 2015 iniciovalo aktívnejšiu spoluprácu a pomoc OECD pri reformách a modernizácii krajiny, 19. februára 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

Ministerstvo sa zapojilo do spolupráce v Rámcovom programe EÚ pre vedu a výskum **Horizont 2020**, podporovalo projekty prepojené na priority SR a EÚ vo výskume, vývoji a v inováciách, osobitne projekty SAV s Fínskom a Tureckom.

Podpora vedy, výskumu, inovácií a transferu technológií znamenala dynamický vývoj aj vo formáte **Čína a 16 krajín strednej a východnej Európy**. Účastou na 1. ministerskej konferencii o spolupráci v oblasti inovácií sme nadviazali na 2. sympóziu o inováciách, technologickej spolupráci a medzinárodnom transfere technológií v Bratislave a na podpísanú Deklaráciu o vzájomnej spolupráci v oblasti podpory transferu technológií medzi Čínou a 16 krajinami strednej a východnej Európy.

Vzdelávanie a kvalitné školstvo rezonovalo na rokovaní generálneho tajomníka **OECD** Angela Gurríu, ktorý sa v priebehu roka 2016 viackrát stretol s členmi slovenskej vlády. V Bratislave prezentoval odporúčania OECD na zlepšenie kvality slovenského školstva. Ďalšou z kľúčových oblastí spolupráce bola oblasť boja proti daňovým únikom a podvodom, jedna z politických priorít SK PRES v Rade EÚ, ktorej výstupy boli hodnotené veľmi pozitívne. Jeden z najväčších úspechov v oblasti priamych daní, súvisiacich s implementáciou opatrení proti erózii dane a presunu zisku (anti-BEPS), bol významný pokrok v novele smernice o boji proti daňovým únikom v rámci hybridných nesúladvov vo vzťahu k tretím krajinám. Za pomoci OECD sa podarilo prijať závery Rady EÚ týkajúce sa kritérií, podľa ktorých bude na daňové účely zostavený zoznam nespolupracujúcich jurisdikcií na úrovni EÚ.

Na pôde medzinárodných ekonomických organizácií sa SR zamerala najmä na prekonávanie vplyvov globálnej krízy a na vytváranie optimálnych podmienok pre slovenské priemyselné odvetvia v prospech slovenských ekonomických záujmov.

V oblasti **Spoločnej obchodnej politiky EÚ** boli témou najmä dohody o voľnom obchode EÚ s USA (TTIP) a Komplexná hospodárska a obchodná dohoda medzi EÚ a Kanadou.

Aj vďaka úsiliu slovenskej diplomacie sa podarilo podpísať s Kanadou modernú a ambicióznú dohodu o voľnom obchode, ktorá nemá len ekonomický význam, ale aj širšie strategické a geopolitické dôsledky.

Boj proti klimatickým zmenám, posilnenie energetickej bezpečnosti a konkurencieschopnosti je dôležitou súčasťou budovania **Energetickej únie EÚ**. Počas svojho predsedníctva napomáhala Slovensko prijať energetickú legislatívu a zorganizovalo neformálne zasadnutie ministrov EÚ pre energetiku a zmenu klímy, ktoré sa venovalo dôležitej diskusii o dosahovaní klimaticko-energetických cieľov Únie. Súčasťou SK PRES bolo i podujatie **SET Plan Conference 2016 – 10. Stredoeurópska energetická konferencia**, venovaná rozvoju výskumu a inovácií Energetickej únie.

V otázke bezpečnosti dodávok energií sa ministerstvo intenzívne angažovalo za pokračovanie využívania **ukrajinsko-slovenského plynového koridoru** ako bezpečného a nákladovo efektívneho spôsobu prepravy zemného plynu do EÚ aj po roku 2019. Slovensko a rovnako zmýšľajúce krajiny

zhodne argumentovali, že zámer vybudovať plynovod Nord Stream II, obchádzajúci ukrajinsko-slovenský koridor, nie je kompatibilný s východiskami energetickej politiky EÚ, jej legislatívou a záujmami.

Slovensko dôrazne presadzovalo právo členských krajín na optimálny energetický mix vrátane využívania jadrovej energie ako bezuhlíkového zdroja. K odbornej diskusii o témach jadrovej energetiky prispelo organizáciou **11. Európskeho jadrového fóra v Bratislave**. Vo februári 2016 sa v ukrajinskom Ľvove konalo ďalšie z podujatí zo série tzv. **roadshow V4** o energetickej efektívnosti, na ktorom sa okrem štátnych inštitúcií, akademikov a mimovládneho sektora zúčastnilo aj viacero slovenských súkromných spoločností.

Ministerstvo so sieťou zastupiteľských úradov zohráva pri uvedených aktivitách významnú úlohu. K plneniu úloh a priorít ekonomickej diplomacie v roku 2016 prispelo najmä zefektívnenie koordinácie činností a spolupráce všetkých hlavných aktérov participujúcich na plnení úloh ekonomickej diplomacie SR.

▲
Prezident Andrej Kiska navštívil na pozvanie Charlesa, princa z Walesu, rekvalifikačné centrum Dumfries House v Škótsku. V centre sa nezamestnaní pripravujú na službu v reštauráciách, pestujú poľnohospodárske plodiny a konajú sa tam rôzne kurzy (Foto: Kancelária prezidenta SR/Marián Garaj)

▲
Predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker, predseda vlády Kanady Justin Trudeau, predseda Európskej rady Donald Tusk a predseda vlády Robert Fico pri podpise dohody o voľnom obchode medzi EÚ a Kanadou – CETA, Brusel 30. októbra 2016 (Foto: Európska únia)

Prítomnosť slovenských subjektov v Afrike je aj napriek limitovaným zdrojom naďalej viditeľná (Foto: Zuzana a Daniel Laurinc)

ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA A HUMANITÁRNA POMOC

5

Rozvojová spolupráca SR s partnerskými krajinami a naše aktivity v rámci EÚ mali viacero dôležitých priorít. Popri potrebe sfunkčniť nový legislatívny rámec to bolo konanie svetového humanitárneho samitu, predsedníctvo SR v Rade EÚ a potreba prakticky implementovať ciele Agendy 2030.

Svetový humanitárny samit v Istanbule bol príležitosťou na výmenu názorov na čoraz výraznejšie pociťovaný nepomer potrieb humanitárnej pomoci a disponibilných zdrojov. Priviedol nás však aj k poznaniu, že treba prehodnotiť náš vlastný systém poskytovania humanitárnej pomoci a nastaviť ho v súlade so súčasnými požiadavkami na pružnosť a efektívnosť. V rámci postupnej realizácie záväzkov, ku ktorým sa SR na samite prihlásila, sa už podarilo presadiť novelizáciu zákona o dani z príjmov, ktorá do poskytovania humanitárnej pomoci umožní výraznejšie zapojiť súkromný sektor.

Úlohy novej rozvojovej agendy boli na podmienky SR rozpracované v Konceptii implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí. Viaceré rezorty vlády SR, napr. ministerstvo životného prostredia, ich už iniciatívne ďalej rozpracovali na vlastné podmienky činnosti. Užitočným referenčným rámcom na posudzovanie našich konkrétnych výsledkov v implementácii cieľov Agendy 2030 je publikácia Štatistického úradu SR *Slovenská republika a ciele udržateľného rozvoja Agendy 2030*, zverejnená v závere roka 2016.

Do popredia sa veľmi intenzívne posunula problematika humanitárnych aspektov masovej migrácie, ktorej sme preto venovali zaslúženú pozornosť. V rámci opatrení prijatých v tejto súvislosti SR vyčlenila viac ako 13 mil. eur pre medzinárodné organizácie a na svoju bilaterálnu pomoc. Celkovo tak suma prostriedkov použitých na rozvojové a humanitárne aktivity medzinárodných organizácií, naše bilaterálne rozvojové intervencie a humanitárnu pomoc presiahla 98 mil. eur.

Najdôležitejšou témou, ktorá rezonovala počas predsedníctva SR v Rade EÚ, bolo prehodnotenie Európskeho konsenzu o rozvoji v nadväznosti na implementáciu Agendy 2030 o udržateľnom rozvoji. Nemenej dôležitý však bol Externý investičný plán, ktorého hlavným cieľom je dosahovať udržateľné ciele a riešiť príčiny migrácie v partnerských krajinách prostredníctvom investícií v nich. Pokračovala aj diskusia

o budúcom rámci partnerstva medzi EÚ a skupinou krajín Afriky, Karibiku a Tichomoria. SR si ako národné priority v rámci svojho predsedníctva rozvojovej agendy EÚ zvolila energetiku a digitalizáciu v rozvoji.

V rovine bilaterálnej spolupráce boli najvýznamnejšími partnermi SR aj v roku 2016 **programové krajiny** – Afganistan, Keňa a Moldavsko.

Vzhľadom na zhoršenú bezpečnostnú situáciu v **Afganistane** pokračovala prednostne projektová spolupráca s Kábulskou polytechnickou univerzitou. Funkčným ostalo i poskytovanie vládnych štipendií a využívanie mikrograntov – dva mikrogranty na zabezpečenie tlače učebníc pre študentov medicíny a na pomoc deťom afganských utečencov v Iráne. Nad rámec každoročnej alokácie prostriedkov na rozvojovú spoluprácu sa SR na donorskej konferencii o Afganistane (v októbri v Bruseli) zaviazala poskytnúť jednorazový príspevok 500 000 eur.

▲ Vybudovanie udržateľného systému čistenia odpadových vôd v časti moldavskej obce Bucovăț (Foto: Peter Tomášek)

▲ Projekt Adventistickej agentúry pre pomoc a rozvoj: Ekonomické posilnenie postavenia drobných farmárov v regióne Busia pomocou pestovania sezamu a sprístupnenia trhov (Foto: Izabela Nagyová)

V **Keni** pokračovala realizácia projektov schválených v predchádzajúcom období, napr. projektu Socioekonomická integrácia bývalých detí ulice, projektu Podpora produkcie a marketingu Fair Trade oleja z olejní: budovanie ekonomickej nezávislosti malých farmárov v Keni, ďalej projektov zameraných na získavanie praktických pracovných zručností v znevýhodnených komunitách. Bola pridelená dotácia aj na štyri nové projekty, na podporu poľnohospodárstva, vzdelávania či na posilnenie postavenia žien v spoločnosti.

SR finančne prispela do novovytvorených fondov EÚ, do Regionálneho zvereneckého fondu EÚ v reakcii na krízu v Sýrii (MADAD), do Núdzového zvereneckého fondu EÚ pre stabilitu a riešenie príčin nelegálnej migrácie a vysídlených osôb v Afrike a do finančného nástroja pre Turecko na pomoc utečencom a aktívne sa zapojila do ich činnosti. Práve s našim zapojením do Núdzového zvereneckého fondu pre Afriku je spojený významný úspech: po prvý raz od nášho vstupu do Únie sa podarilo zapojiť SAMRS do manažovania zdrojov EÚ. Umožnil to aj úspešný priebeh projektu na podporu drobných farmárov a vytváranie nových pracovných príležitostí, realizovaný s podporou SlovakAid v Keni.

Slovenská republika sa zapojila do spoločného programovania členských štátov EÚ v Keni v sektore poľnohospodárstvo. Získali sme príspevok zo zvereneckého fondu pre Afriku v hodnote 2 mil. eur na spoločný projekt krajín V4, kde SR bude plniť úlohu hlavného partnera Európskej komisie. Zámerom trojročného projektu V4 je trvale zlepšiť socioekonomickú situáciu 15-tisíc malých farmárov a vytvoriť nové pracovné miesta prostredníctvom bio a *fair trade* produkcie orechov kešu a sezamu. Osobitnú dôležitosť tejto aktivity dáva práve jej zameranie na odstraňovanie príčin migrácie v krajinách jej pôvodu a tranzitu.

Stratégia SR pre rozvojovú spoluprácu s **Moldavskom** na roky 2014 – 2018 má za cieľ podporiť krajinu v budovaní stabilného fungujúceho demokratického štátu a zlepšiť životné podmienky jeho obyvateľov. V rámci malej dotačnej schémy boli schválené dva nové projekty zamerané na životné prostredie a vodu a sanitáciu. Pokračovali však aj hlavné projekty z predošlých rokov ako Podpora bezpečnosti dodávky pitnej vody a stanovenie úrovne zníženia nebezpečných látok cez sanáciu odpadových vôd v Moldavsku či Transparentné, finančne zdravé a konkurencieschopné samosprávy v Moldavsku.

Hlavnou témou trilaterálneho rozvojového projektu v spolupráci s Českom je voda a sanitácia vo vzdelávacích inštitúciách v okresoch Čaušeni a Leova. Rovnako pokračovali

▲ Počas návštevy Ukrajiny odovzdal Miroslav Lajčák finančnú pomoc Pôrodníckej klinike v Užhorode, krajskej Fakultnej infekčnej nemocnici v Užhorode a neziskovej organizácii Ukrajina – Slovensko SOS, 1. februára 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

aktivity v rámci projektov CETIR a mikrograntov, ktoré boli cieleňé o. i. na využitie prírodných zdrojov energie či zvyšovanie kapacít personálu moldavskej služby rýchlej pomoci a na výmenu skúseností v oblasti nakladania s nebezpečným odpadom.

Slovensko sa výrazne angažovalo aj v **projektových krajinách** rozvojovej spolupráce SR v rámci **Východného partnerstva** (Bielorusko, Gruzínsko, Ukrajina) a na **západnom Balkáne** (Albánsko, Bosna a Hercegovina, Kosovo), najmä prostred-

níctvom malej dotačnej schémy, mikrograntov a programu CETIR. V reakcii na prebiehajúci konflikt smerovalo najviac pomoci práve Ukrajine.

Utečenecká kríza si zasa vyžiadala venovať osobitnú pozornosť humanitárnym potrebám **Južného Sudánu** a **Sýrie** a s ňou susediacich krajín **Blízkeho a Stredného východu**. V Južnom Sudáne SR prostredníctvom SlovakAid v súčasnosti implementuje rozvojový projekt zameraný na zabezpečenie pediatrickej starostlivosti v oblasti Gordimu. V roku 2016 bolo po prvýkrát v rámci programu vládnych štipendií SR otvorených aj 30 miest pre sýrskych občanov nachádzajúcich sa v Sýrii alebo susedných krajinách Blízkeho a Stredného východu.

HUMANITÁRNA POMOC

Humanitárna pomoc bola dôležitým komponentom našich aktivít nielen v podobe mimoriadneho nárastu našich príspevkov do fondov EÚ a rôznych medzinárodných organizácií. Rovnakú dôležitosť sme prikladali aj bilaterálnym aktivitám. Najdôležitejšími spomedzi nich určite boli dodávky humanitárnej pomoci do Sýrie v spolupráci s organizáciou Magna deti v núdzi, ale aj do Talianska v reakcii na sériu zemetrasení, podobne zariadenie a prevádzka poľnej nemocnice VŠ sv. Alžbety v Grécku, ktorá funguje v utečeneckých táboroch G. Pelagou a Amartolou Kokkinou v oblasti Imathias.

Rok 2016 bol v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci nielen rokom úspešným, ale aj tragickým. V Južnom Sudáne militanti postrelili slovenskú misijnú sestru V. T. Rackovú, ktorá následkom zranení nakoniec podľahla.

▲ Projekt Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku Národný konvent o EÚ v Gruzínsku oficiálne otvoril prezident Andrej Kiska, Tbilisi 29. mája 2016 (Foto: Levan Mikeladze Foundation)

▲ Lukáš Parížek odovzdal humanitárnu pomoc pre sýrske Aleppo formou symbolického šeku neziskovej organizácii, Bratislava 13. decembra 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

▲
Olympijské hry v Riu de Janeiro v auguste 2016 kládli na náš zastupiteľský úrad v Brazílii zvýšené nároky pri poskytovaní pomoci slovenským občanom. Na druhej strane poskytli príležitosť na prezentáciu Slovenskej republiky v regióne s vysokým potenciálom na spoluprácu. Na fotografii prezident Andrej Kiska na športoviskách v Riu 4. augusta 2016 (Foto: Ján Súkup)

SLUŽBA OBČANOM

6

Vyťaženosť v oblasti konzulárnej asistencie je permanentne vysoká a vo viacerých oblastiach má trvalo stúpajúcu tendenciu. Dôvodov je viac – či už ide o zvýšenú pracovnú, turistickú či študijnú mobilitu slovenských občanov, alebo o nerovnomerné rozloženie a limitovanú početnosť zastupiteľských úradov a ich obsadenie konzulárnymi pracovníkmi aj v štátoch s geograficky rozsiahlym územím.

VÝJAZDOVÉ KONZULÁRNE DNI

Osvedčeným spôsobom skvalitnenia a priblíženia dostupnosti konzulárnych služieb sú preto výjazdové konzulárne dni, ktoré praktizujú viaceré zastupiteľské úrady SR. S týmto cieľom úrad v Londýne, spolu s úradom v Prahe už dlhobojšie konzulárne najvyťaženejší, uskutočnil výjazdové dni do miest, v ktorých žije rozsiahlejšia slovenská komunita. Išlo celkovo o 14 konzulárnych výjazdových dní do Peterboroughu, Birminghamu, Manchestru, Newcastlu upon Tyne, Glasgowa, Folkestoneu a Rotherhamu. Na zabezpečenie žiadostí invalidných osôb o vydanie cestovného pasu bolo treba vykonať aj dva individuálne výjazdy (Folkston a Rotherham).

Zastupiteľský úrad v Ottawe uskutočnil spolu tri výjazdové konzulárne dni do troch miest – Toronta, Calgary a Vancouveru. Generálny konzulát SR v New Yorku priblížil svoje služby počas dvoch výjazdov do Chicaga najmä občanom SR žijúcim v štátoch Illinois, Wisconsin, Ohio, Michigan a Indiana.

Na poskytovanie konzulárnej asistencie slovenským občanom počas letnej dovolenky na chorvátskom pobreží Jadranu sa sústredila činnosť vysunutého konzulárneho pracoviska, ktoré bolo počas júla a augusta otvorené v Zadare. Tento sezónny konzulárny úrad vystavil 31 náhradných cestovných dokladov (náhrada za stratené pasy), intervenoval v prospech 51 našich občanov vrátane poskytnutia pomoci piatim hospitalizovaným osobám a pri repatriácii telesných pozostatkov dvoch slovenských občanov. Vyslaním personálnej výpomoci z ústredia na zastupiteľský úrad v Paríži sa podarilo zabezpečiť potrebnú dostupnosť konzulárnych služieb našim občanom, ktorí sa v čase konania majstrovstiev Európy vo futbale nachádzali v miestach jednotlivých podujatí šampionátu.

DIGITÁLNA POMOC V ZAHRANIČÍ

Ministerstvo reaguje aj na trend bezpečnostných hrozieb rôzneho druhu a ponúka slovenským občanom bezplatnú službu poskytovania dôležitých informácií, včasného varovania pred hroziacim nebezpečenstvom v zahraničí a pomoci v núdzových situáciách. Ďalej odporúča, aby občania pred vycestovaním do zahraničia zvážili aktiváciu tejto bezplatnej služby. Registrácia je dobrovoľná, službu si môžu občania aktivovať jednoducho, a to vyplnením registračného formulára, v ktorom uvedú kontakty, aby boli zastihnuteľní v krajinách, ktoré plánujú navštíviť. Každý rok totiž stúpa počet občanov, ktorí sa v zahraničí dostávajú do ťažkostí, či už ide o prírodné a živelné katastrofy, priemyselné, ekologické a technické havárie, pandémie a epidémie, spoločenské krízy, organizovaný zločin, terorizmus alebo ozbrojené konflikty. Na vznik krízových situácií upozorňuje ministerstvo občanov formou SMS, prípadne telefonicky. Na základe údajov z registračného formulára tak môžu naše veľvyslanectvá v zahraničí v uvedených prípadoch poskytnúť rýchlu pomoc slovenským občanom v núdzi.

Osvedčený systém poskytovania konzulárnej pomoci slovenským občanom formou uvítacích SMS, zavedený do praxe vo

▲ V Kanade sa model výjazdových konzulárnych dní osvedčil. Na fotografii vybavovanie konzulárnej agentúry v Calgary (Foto: MZVaEZ SR)

▲ Vládny špeciál priviezol 23 slovenských (13) a českých (10) dovolenkárov, ktorých autobus havaroval v Srbsku, do Bratislavy 21. júna 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

februári 2013, hodnotia pozitívne tak občania, ako aj zastupiteľské úrady. Ide o ústretový krok ministerstva smerujúci k skvalitneniu úrovne poskytovaných konzulárnych služieb. Systém umožňuje slovenskému občanovi na území cudzej krajiny rýchle a operatívne nadviazať kontakt s príslušným zastupiteľským úradom alebo ministerstvom (napr. v prípade technického zlyhania spojenia so zastupiteľským úradom). Oceňujú ho najmä občania cestujúci do vzdialených a tzv. rizikových krajín.

Ďalším z príspevkov ministerstva k informovanosti a bezpečnosti slovenských turistov v zahraničí je mobilná aplikácia Svetobežka, ktorú rezort diplomacie predstavil v polovici októbra 2013. Služi ako pomôcka pri cestách do zahraničia. Aplikácia obsahuje užitočné informácie, na čo nezabudnúť pred cestou do zahraničia, a rady, ako postupovať v núdzových situáciách v zahraničí. Je dostupná zdarma pre operačné programy Android a iOS (Apple) a Windows. Prostredníctvom tejto aplikácie je tiež možné využiť systém dobrovoľnej registrácie pred cestou do zahraničia.

VZÁJOMNÉ ZASTUPOVANIE

S krajinami EÚ pokračovala SR v rokovaní o dohodách o vzájomnom zastupovaní vo vízovom konaní v krajinách, kde úrad nemáme. Bolo nevyhnutné zmeniť znenie dohôd s Českom a Rakúskom, ktoré nás do júla zastupovali v Libanone. Počnúc týmto dátumom vydáva víza slovenský konzulát v Bejrúte. V rámci existujúcej dohody s Maďarskom sa začali rokovania o zastupovaní SR vo Vietname. Začali sa rokovania s Francúzskom, uzavretá bola dohoda s Nemeckom.

V roku 2016 boli podpísané dohody o bezvízovom styku s Kiribati (23. júna 2016), Tuvalu (1. júla 2016), Marshallovými ostrovmi (27. júna 2016), Peru (14. marca 2016), Mikronéziou (19. septembra 2016) a so Šalamúnovými ostrovmi (7. októbra 2016). Všetky uvedené dohody sa predbežne vykonávajú odo dňa ich podpisu.

V súčasnosti Slovensko zastupuje šesť členov EÚ, resp. Schengenu v ôsmich krajinách: v Bielorusku (Portugalsko), na Cypre (Česko, Slovinsko, Maďarsko), v Čínskej ľudovej republike (Litvu), Južnej Kórei (Litvu), Keni (Česko), Mexiku (Litvu), v Rumunsku (Lotyšsko a Slovinsko) a na Ukrajine (Slovinsko).

Ku koncu roka sme mali uzavreté dohody so 14 členmi EÚ, ktorí nás zastupujú v 56 krajinách: v Afganistane, Albánsku, Alžírsku, Angole, Arménsku, Azerbajdžane, Bangladéši, Beníne, Bolívii, Burundi, Čiernej Hore, Čínskej ľudovej republike (Chongqing), Dominikánskej republike, Eritrei, Etiópii, na Filipínach, v Ghane, Gruzínsku, Guinei Bissau, na Haiti, v Indii (Bombaj), Iraku (Erbil), na Jamajke, v Jordánsku, JAR (Kapské mesto), na Kapverdách, v Kazachstane, Kirgizsku, Kolumbii, Kongu (Brazzaville), Konžskej demokratickej republike, Kórejskej ľudovodemokratickej republike, Maroku, Moldavsku, Mongolsku, Mozambiku, Nepále, Nigérii, Ománe, na Svätom Tomášovi a Princovom ostrove, v Pakistane, Peru, na Pobreží Slonoviny, v Ruskej federácii (Jekaterinburg, Kaliningrad), Saudskej Arábii, Spojených arabských emirátoch, na Srí Lanke, v Sudáne, Tanzánii, Tunisku, Ugande, Spojených štátoch amerických (Los Angeles), vo Východnom Timore, v Zambii a Zimbabwe.

▲ Slovensko a Japonsko sa dohodli na programe tzv. pracovných dovolení pre mladých ľudí z oboch krajín. Ten recipročne umožňuje občanom vysielajúceho štátu pobyt na jeden rok v prijímajúcom štáte. Na fotografii Miroslav Lajčák s veľvyslancom Japonska v SR Akiom Egawom, 24. februára 2016 (Foto: MZVaEZ SR)

Porovnanie výsledkov konzulárnej činnosti v rokoch 2013 – 2016

Druh konzulárnej služby/činnosti	Rok			
	2013	2014	2015	2016
Konzulárna pomoc občanom SR v núdzi	3 091	3 460	4 079	4 073
Overenie vykonané na zastupiteľských úradoch v zahraničí (vrátane prekladov)	33 637	38 033	43 669	47 875
Overenie zabezpečené legalizačným pracoviskom ministerstva	4 287 (z toho 679 apostilov)	4 319 (z toho 726 apostilov)	4 359 (z toho 745 apostilov)	4 118 (z toho 885 apostilov)
Vybavenie žiadostí o vystavenie cestovných pasov	10 733	13 556	14 430	14 695
Vystavenie diplomatických a služobných pasov	649 + 528	642 + 396	558 + 270	685 + 478
Vyžiadané občianske preukazy	627	978	1 332	1 081
Vyžiadané vodičské preukazy	544	545	615	618
Zápis matričných udalostí a žiadosti o matričné doklady	7 690	8 122	8 087	8 324
Osvedčenie/potvrdenie o štátnom občianstve SR	1 999	2 226	2 387	2 368
Žiadosť o udelenie štátneho občianstva SR	36	23	71	76
Prepustenie zo štátneho zväzku SR	218	194	65	140
Výpis z registra trestov	794	1 005	950	848
Spríevodný list na prepravu telesných pozostatkov	68	84	49	67
Asistencia rôzneho charakteru v súvislosti s úmrtím slovenských občanov v zahraničí	690	755	770	803
Vystavenie náhradných cestovných dokladov pre slovenských občanov	3 950	4 326	5 324	5 039
Uzavretie manželstva na zastupiteľskom úrade	35	40	32	28
Odpovede na e-mailové žiadosti o poskytnutie informácií	59 448	58 935	77 653	86 232
Celkový počet vybraných konzulárnych úkonov	129 024	137 639	164 700	177 548
Žiadosti o víza	132 898	106 417	77 921	64 958
Žiadosti o víza v rámci zastupovania iných štátov	821	1 259	1 706	1 175
Prijímy za vízové poplatky	3 464 902	2 652 801	1 994 227,50	1 576 163
Prijímy za konzulárne poplatky	1 108 154	1 291 187	1 507 859,50	1 722 614,50
Celkové príjmy	4 573 056	3 943 988	3 502 087,00	3 298 777,50

▲ Prvým veľvyslancom značky *Dobrý nápad Slovensko* sa stal cyklista Peter Sagan ako osobnosť, ktorá vtlačá výraznú pečať Slovenska do povedomia ľudí na celom svete (Foto: Creative Department)

VEREJNÁ A KULTÚRNA DIPLOMACIA

7

VEREJNÁ DIPLOMACIA – NÁSTROJ KOMUNIKÁCIE ZAHRANIČNOPOLITICKÝCH PRIORÍT

Verejnú diplomáciu vykonáva ministerstvo ako dlhodobý proces komunikácie s domácou aj so zahraničnou verejnosťou v záujme zvyšovania atraktívnosti Slovenska, jeho kredibility a pochopenia jeho zahraničnopolitických cieľov. Diskusia o cieľoch a prioritách zahraničnej a európskej politiky SR s verejnosťou podporuje vnímanie Slovenska ako dynamickej krajiny s úspešným európskym príbehom.

Na splnenie zámerov verejnej diplomacie využívalo ministerstvo osvedčené projekty, ako sú séria debatných turnajov o aktuálnych zahraničnopolitických témach pre študentov stredných škôl, odborné prednášky na vysokých školách, spolupráca s internetovým časopisom *Zahraničná politika*, komunikácia prostredníctvom sociálnych sietí, rezortných informačných materiálov či tematických výstavných projektov. Pokračoval konštruktívny dialóg s mimovládny neziskovými

organizáciami, najmä s beneficiťmi dotačného mechanizmu ministerstva v záujme skvalitňovania prínosov projektov pre širokú domácu aj zahraničnú verejnosť, ktoré realizujú.

Projekty verejnej diplomacie boli aj súčasťou prípravy historicky prvého predsedníctva SR v Rade EÚ. V sérii diskusií s externými partnermi, odborníkmi na marketing a médiá a s predstaviteľmi mimovládnych neziskových organizácií sa hľadalo ideové ukotvenie SK PRES a vhodné spôsoby, ako v slovenskej verejnosti podporiť hlbšie chápanie významu a prínosov Únie pre jej občanov a zároveň pozitívne prezentovať Slovensko v európskom prostredí. Dôležitou a pre širokú verejnosť najviditeľnejšou súčasťou vizuálnej identity SK PRES bolo jeho logo. Vzišlo z verejnej súťaže, do ktorej sa zapojilo vyše dvesto účastníkov, čo samo osebe je pozitívnym prejavom záujmu verejnosti. Výber prezentačných predmetov a darov, ktoré pre delegátov slovenského predsedníctva pripravil odbor verejnej diplomacie, vychádzal zo základných komunikačných posolstiev SK PRES

The screenshot shows the website 'ZP ZAHRAJNÍČNÁ POLITIKA'. The header includes a search bar and navigation links: 'O nás', 'Naši autori', 'Pre autorov', 'Členstvo v SFPA', and 'Archív'. The main content area features a large photo of a meeting with the caption 'Upevnil sa formát V4+ počas slovenského predsedníctva vo Vyšehrade?'. Below the photo is the article text, which discusses the V4+ format and the role of the Slovak Republic as a chair. To the right of the article is a sidebar with a section 'Autor článku' featuring a photo of 'Lubomír Renák' and a 'Rubrika' section with a 'Forum' link.

Predstavitelia ministerstva prispievajú do webového časopisu *Zahraničná politika*

Prezentačné dary pre delegátov SK PRES
(Foto: Bedřich Schreiber)

(napr. prezentačno-informačná brožúra *Did you know? This is Slovakia*) a zároveň korešpondoval s atribútmi značky Slovensko. Súčasťou všetkých prezentačných darov boli ich ideové príbehy, ktoré delegátom predstavili Slovensko jedinečným a pútavým spôsobom.

Ministerstvo nielen iniciovalo moderný dokumentárny film o Slovensku s názvom *S tebou ma baví Slovensko*, určený primárne zahraničnému divákovi, ale navrhlo aj ideové vstupy doň. RTVS pri príležitosti SK PRES uviedla premiéru filmu a poskytla ministerstvu licenciu na jeho uvedenie v zahraničí. Táto spolupráca dala príležitosť predstaviť Slovensko jedinečnou formou, prostredníctvom vysoko profesionálneho dokumentu.

Neoddeliteľnou a osvedčenou formou prezentácie Slovenska v zahraničí sú rôzne publikácie a prezentačné materiály rezortu diplomacie. Zastupiteľské úrady ich v roku 2016

Virtuálny pohľad na najzaujímavejšie miesta Slovenska
(Foto: MZVaEZ SR)

poskytli záujemcom v zahraničí takmer 40 000 kusov. K najzaujímavejším a najžiadanejším patrili publikácia *SLOVAKIA* v anglickej mutácii a publikácia *UNESCO* vo francúzskej jazykovej mutácii.

Virtuálne precestovať Slovensko a prezrieť si v 3D priestore to najzaujímavejšie zo všetkých jeho regiónov umožnil návštevníkom prezentačných podujatí v zahraničí špeciálny softvér 3D okuliarov, ktoré využívali zastupiteľské úrady SR na obohatenie svojich početných prezentačných podujatí.

V roku 2016 pokračovala tradícia udeľovania ocenenia ministra Vyslanec dobrej vôle (Goodwill Envoy), určeného úspešným Slovákom žijúcim v zahraničí, ktorí dosiahli významné profesionálne úspechy, šíria dobré meno krajiny a prispievajú k budovaniu značky Slovensko.

Obálky publikácie *SLOVAKIA* v anglickej mutácii a publikácie *UNESCO* vo francúzskej jazykovej mutácii

Alexander DUBČEK

A Slovak who gave hope to freedom

MINISTRY
OF FOREIGN
AND EUROPEAN AFFAIRS
OF THE SLOVAK REPUBLIC

Publikácia *Alexander Dubček: Slovák, ktorý dal slobode nádej*

Minister Miroslav Lajčák udelil ocenenie Vyslanec dobrej vôle po prvýkrát v roku 2010. So všetkými laureátmi odvtedy udržiava ministerstvo v rámci verejnej diplomacie úzke kontakty. Ochotu rozvíjať vzájomnú spoluprácu deklarovali ocenení počas osobného stretnutia na okraj jubilejného piateho ročníka.

V rámci projektov verejnej diplomacie zaštil minister venovať výstavu *Ľudská tvár politiky* pri príležitosti 95. narodenín Alexandra Dubčeka. Výstava predstavuje svet nášho významného štátnika aj z iného pohľadu, než bol známy širokej verejnosti. Výstavný projekt v troch jazykových mutáciách mal veľmi dobrú odozvu v zahraničí, kde

Synovia Alexandra Dubčeka s ministrom pri úvodnom paneli z výstavy *Alexander Dubček: Ľudská tvár politiky* (Foto: MZVaEZ SR)

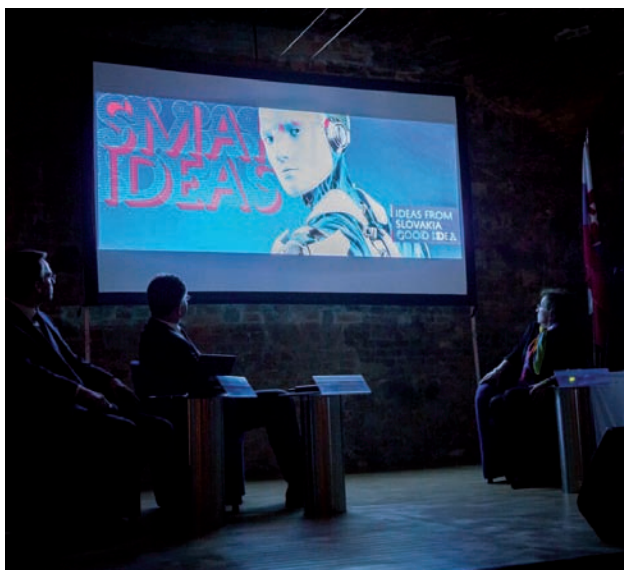
ho predstavilo 23 veľvyslanectiev SR. S projektom súviselo i vydanie rezortnej publikácie *Alexander Dubček: Slovák, ktorý dal slobode nádej*.

ZNAČKA SLOVENSKO A MEDZIREZORTNÁ SPOLUPRÁCA PRI KOORDINOVANÍ JEDNOTNEJ PREZENTÁCIE SR V ZAHRAŇIČÍ

Po niekoľkoročnom úsilí rezort diplomacie úspešne zavŕšil úvodnú etapu budovania národného brandingu. Slovensko

Vyslanci dobrej vôle za rok 2016 Ján Zoričák, Maja Poláčková a Petra Hamerlík s ministrom Miroslavom Lajčákom (Foto: MZVaEZ SR)

▲ Verejné predstavenie značky Slovensko (Foto: MZVaEZ SR)

má po prvýkrát v histórii jednotnú a komplexnú značku, založenú na dôveryhodnej identite, vyjadrenú sloganom *Good Idea Slovakia – Dobrý nápad Slovensko*. Značku predstavil verejnosti minister Miroslav Lajčák v apríli 2016.

Komplexný návrh značky Slovensko zjednotí vizuálnu identitu a komunikáciu štátnej správy SR, zabezpečí jasnú rozpoznateľnosť inštitúcií štátnej správy smerom dovnútra krajiny. Ministerstvá a ústredné orgány štátnej správy sú zaviazané implementovať jednotný logotyp štátnej správy a značku Slovensko do praxe uznesením vlády SR.

Dlhodobý proces budovania značky krajiny podporuje aj titul veľvyslanec značky *Dobrý nápad Slovensko*. Je ocenením výnimočných osobností, kolektívov alebo subjektov za ich prínos pri prezentácii Slovenska a zviditeľňovaní značky v zahraničí. Prvým nositeľom tohto čestného titulu sa stal cyklista Peter Sagan.

▲ Minister Miroslav Lajčák udelil čestný titul veľvyslanca značky *Dobrý nápad Slovensko* Petrovi Saganovi (Foto: MZVaEZ SR)

Ministerstvo uplatňuje značku a jej komunikačné posolstvá vo všetkých prezentačných aktivitách. Logo *Good Idea Slovakia* mali možnosť spoznať aj fanúšikovia najvýznamnejšieho športového podujatia roka, keďže bolo súčasťou poštovej známky *Games of the XXXI Olympiad Rio de Janeiro 2016*.

Významné prezentačné podujatia a projekty ministerstva, ako aj zastupiteľských úradov využívajú nielen jednotlivé varianty značky Slovensko, ale boli prepojené najmä s jej atribútmi a zdôrazňovali, že investovať, podnikať, študovať a dovolenkovať na Slovensku je naozaj dobrý nápad.

Poskytnutím bezplatnej licencie na použitie loga a sloganov ministerstvo zapája nielen orgány štátnej a verejnej správy, kľúčové implementačné agentúry, ale aj zainteresovanú odbornú a širšiu verejnosť.

▲ Poštová známka emitovaná pri príležitosti XXXI. ročníka letných olympijských hier v Brazílii spolu so sloganom *Sport & Slovakia Good Idea*

Od uvedenia loga do života ministerstvo zaevidovalo vyše 100 žiadostí o udelenie licencie od rôznych subjektov. Logo *Good Idea Slovakia* sa stáva súčasťou komunikácie a prezentačných aktivít viacerých spoločností, ktoré produkujú slovenské výrobky, organizátorov kultúrnych a športových podujatí, oblastných a krajských organizácií cestovného ruchu a ďalších.

Vytvárať čo najlepšie podmienky na prezentovanie Slovenska v zahraničí a zosúladiť kľúčové prezentačné aktivity štátu ostáva primárnym cieľom medzirezortnej spolupráce. Osvedčenou platformou je medzirezortná Pracovná skupina pre koordinovanú prezentáciu SR v zahraničí. Pracovná skupina vznikla z iniciatívy rezortu diplomacie a pôsobí ako súčasť Rady vlády SR na podporu exportu a investícií. V uplynulom roku sa podarilo výrazne a systémovo posunúť agendu jednotnej prezentácie SR v zahraničí.

Rozvíjaním atribútov značky Slovensko ako súčasti projektov verejnej diplomacie a aktivít zastupiteľských úradov SR rezort zahraničia posilnil prezentačnú identitu Slovenska. Koordináciou verejnej, ekonomickej, športovej, kultúrnej a digitálnej diplomacie prispieva k synergii presadzovania záujmov Slovenska v zahraničí.

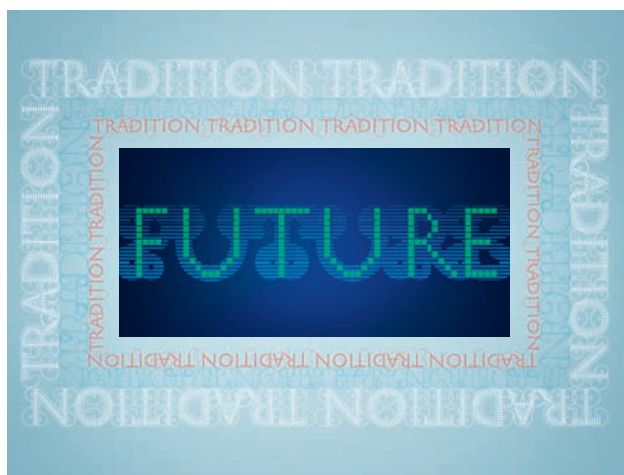
Ukážka vizuálu z brandbooku značky *Dobrý nápad Slovensko (Good Idea Slovakia)*

SPOLUPRÁCA S MIMOVLÁDNYM NEZISKOVÝM SEKTOROM

Rezort diplomacie spolupracoval s mimovládnymi neziskovými organizáciami predovšetkým v oblasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky, napríklad pri organizovaní úspešných podujatí s renomovanou značkou, ako je bezpečnostná konferencia Globsec či ekonomicky zameraný Tatra Summit,

Značka Slovensko na strojárskom veľtrhu v Brne prezentovaná agentúrou SARIO (Foto: SARIO)

▲ Ukážka vizuálu z brandbooku značky *Dobrý nápad Slovensko* (*Good Idea Slovakia*)

ale aj v oblasti humanitárnej pomoci (v súčasnosti najmä pre Sýriu a krajiny postihnuté migračnou krízou), a tiež v projektoch rozvojovej spolupráce, ktoré prinášajú napríklad zvýše-

nie zamestnanosti v Keni či zlepšenie životných podmienok obyvateľstva a ochranu životného prostredia v Moldavsku. Mimovládny sektor bol takisto dôležitým partnerom pri príprave SK PRES.

Významným nástrojom spolupráce s mimovládny sektorom je **dotačný mechanizmus v troch schémach**:

1. Schéma Medzinárodné vzťahy a zahraničná politika SR (MVZP/2016) podporila 32 projektov celkovou sumou 118 820 eur. Záujem o dotačnú podporu zo strany MNO má stúpajúcu tendenciu. Projekty sa sústredili na prípravu odborných materiálov na témy európskej a globálnej bezpečnosti, vypracovanie tematických publikácií a organizovanie podujatí, seminárov a konferencií.
2. Medzinárodné vzťahy a zahraničná politika SR zamerané na predsedníctvo SR v Rade EÚ (MVZP-SK PRES/2016) podporila 29 projektov v celkovej výške 320 000 eur. Projekty sa realizovali v SR aj v zahraničí, niektoré boli podporené i formou záštity.
3. Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd (LP/2016) podporila 48 projektov v celkovej výške 763 500 eur. Mechanizmus poskytovania dotácií pre uvedenú schému bude v roku 2017 už v gescii Ministerstva spravodlivosti SR.

▲ Na otvorení Globsec Tatra Summit 2016 prijal nemecký spolkový minister financií Wolfgang Schäuble z rúk ministra financií Petra Kažimíra a štátneho tajomníka Ivana Korčoka ocenenie Globsec European Award. Súčasťou vizuálnej komunikácie celého podujatia bola aj značka *Good Idea Slovakia* (Foto: MZVaEZ SR)

KULTÚRNA DIPLOMACIA

Kultúrna diplomacia prezentovala Slovensko ako modernú, prosperujúcu krajinu s mladým a tvorivým potenciálom. Využívala pritom nový branding krajiny v modifikácii *Culture & Slovakia Good Idea* v kultúrne orientovaných zoskupeniach ako Stredoeurópska kultúrna platforma, Ázijsko-európska nadácia, Združenie národných inštitútov kultúry krajín EÚ (EUNIC), ako aj spoločné aktivity delegácií EÚ v tretích krajinách venované kultúrnej diplomacii.

Rozširovanie zmluvnej základne

Rozšírenie doterajšej bilaterálnej spolupráce v oblasti kultúry a iniciovanie novej medzikultúrnej výmeny umožňuje **rozširovať zmluvnú základňu**. SR schválila Program spolupráce v oblasti školstva, kultúry a športu so Španielskom na roky 2016 – 2019, podpísané boli Program spolupráce s Izraelským štátom na roky 2017 – 2019 v oblasti školstva, vedy, kultúry, mládeže a športu a Dohoda s Egyptom o spolupráci v oblasti vedy, školstva, kultúry a športu. Ministerstvo uzavrelo zmluvu s Hlavným mestom Slovenskej republiky Bratislava o spolupráci pri prezentácii Bratislavy a SR v zahraničí prostredníctvom slovenských inštitútov na obdobie piatich rokov.

Počas predsedníctva SR v Rade EÚ na základe Memoranda podpísaného s ministerstvom kultúry sa pri predstavovaní prostredníctvom multižánrového repertoáru ukázala jedinečnosť a dynamika SR v európskom kontexte. Boli to najmä fotografická výstava *Magical Slovakia* a aktualizácia výstav *Slovakia: Member of the EU, Slovensko – bohatstvo v rôznorodosti*, ktoré dopĺňali prezentačno-propagačné podujatia

zastupiteľských úradov SR. Slovensko usporiadalo v rámci kultúrnej prezentácie viac ako 250 kultúrnych podujatí v 30 krajinách. Okrem toho sa v zmysle Rámcových priorít prezentácie slovenského umenia a kultúry v zahraničí zastupiteľské úrady a slovenské inštitúty tematicky zamerali na podujatia k 95. výročiu narodenia A. Dubčeka, k 25. výročiu založenia V4 a Roku slovenskej hudby.

SLOVÁCI ŽIJÚCI V ZAHRANIČÍ

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí (ÚŠZZ) oslávil 10. výročie svojho vzniku. Vláda v septembri schválila návrh na zriadenie Rady vlády SR pre krajaňské otázky, orgánu, ktorý strategicky usmerňuje ÚŠZZ v záujme zintenzívnenia koordinácie krajaňskej politiky. Prvé zasadnutie Rady sa uskutočnilo v novembri.

Úrad odštartoval implementáciu Koncepcie štátnej politiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí na obdobie rokov 2016 – 2020. Jedným z najvýznamnejších podujatí je Stála konferencia SR a Slováci žijúci v zahraničí, ktorá sa konala v októbri.

Venoval sa aj podpore tradičných kultúrnych a spoločenských podujatí, ktoré prispievajú k rozvoju jazykovej, kultúrnej a národnej identity a spoločných hodnôt kultúrneho a duchovného dedičstva, ako aj podpore aktivít krajanov v oblasti školstva a vzdelávania. Úrad organizoval letné detské tábory pre slovenské deti žijúce v zahraničí.

Počet žiadostí o vydanie osvedčenia Slováka žijúceho v zahraničí za ostatné roky výrazne narástol (v roku 2014 ÚŠZZ prijal 941, v roku 2016 až 2 653 žiadostí), pričom najviac žiadateľov bolo zo Srbska (2 223).

Počas SK PRES prišli do Bratislavy na neformálne stretnutie vyšší štátni úradníci členských štátov EÚ z oblasti kultúry (Foto: MZVaEZ SR)

▲ Počas nášho predsedníctva sa Reduta dočasne zmenila na konferenčné centrum. Bola hlavným dejiskom neformálnych zasadnutí ministrov a ministerských konferencií (Foto: MZVaEZ SR)

PROFESIONÁLNA ZAHRANIČNÁ SLUŽBA V ROKU SK PRES

8

PERSONÁLNA POLITIKA A VZDELÁVANIE ZAMESTNANCOV

Rezort diplomacie dlhodobo eviduje mimoriadny záujem uchádzačov o prácu, čo potvrdila aj skutočnosť, že na desať voľných štátnozamestnaneckých miest do stálej štátnej služby sa do vonkajších výberových konaní prihlásilo 265 externých uchádzačov, z ktorých boli vybratí vysoko kvalifikovaní a kvalitní noví zamestnanci rezortu. Rovnako formou vonkajších výberových konaní na obsadenie miest odborníkov v dočasnej štátnej službe pre potreby SK PRES bolo prijatých 15 z 238 prihlásených uchádzačov.

Ešte pred začiatkom výkonu SK PRES boli personálne posilnené Stále zastúpenie pri EÚ v Bruseli a stále misie OSN v New Yorku a Ženeve, vo Viedni a zastupiteľský úrad v Ríme, ako aj ústredie ministerstva o špecializovaných odborníkov. To naďalej potvrdzuje vysoký záujem a atraktivitu rezortu diplomacie najmä pre absolventov vysokých škôl medzinárodných vzťahov a politológie, ale aj absolventov zahraničných univerzít. V oblasti ľudských zdrojov ministerstvo zároveň pravidelne spolupracuje s diplomatickou službou Európskej únie, keďže niektorí zamestnanci ministerstva pracujú v štruktúrach tejto inštitúcie, tak ako je to v prípade niektorých národných expertov.

Aj v oblasti vzdelávania bola prioritou príprava na prvé predsedníctvo SR v Rade EÚ. Od začiatku roka sa realizoval program prípravy štyroch skupín zamestnancov, ktorí neboli zahrnutí do dvojročného projektu Zvýšenie kvality výkonu zamestnancov štátnej správy v oblasti agendy EÚ – príprava na SK PRES. Pripravovali sa stážisti pre potreby úradov v zahraničí – predovšetkým na zastúpení v Bruseli (37), ďalej tzv. liaison officers (87), hovorcovia a komunikační pracovníci rezortov (25) a napokon členovia vlády (10), t. j. budúci predsedovia Rád EÚ.

V súlade s Memorandom o partnerstve medzi SR a Medzinárodnou organizáciou frankofónie (MOF) na roky 2016 – 2018 a z neho vyplývajúcou Národnou frankofónnou iniciatívou na roky 2016 – 2018 realizovalo ministerstvo na podporu prípravy SK PRES Ročný plán vzdelávania vo francúzštine. Zahŕňal skupinové a individuálne kurzy francúzskeho jazyka pre štátnych zamestnancov, odborné frankofónne semináre na tému výkonu SK PRES, intenzívne týždenné jazykové pobyty vo Francúzsku a kurzy francúzštiny v Alliance française pre zamestnancov zastúpenia v Bruseli. Tieto druhy vzdelávania absolvovalo viac ako 200 štátnych zamestnancov.

Ministerstvo súčasne naďalej zabezpečovalo kontinuálne a špecializované vzdelávanie svojich zamestnancov v rámci viacerých interných programov.

Krátkodobú študentskú stáž absolvovalo v ústredí 118 študentov a doktorandov, na zastupiteľských úradoch a iných diplomatických misiách 119 (z toho 46 ako posilnenie úradov počas SK PRES). Spolu tak ministerstvo prijalo 237 stážistov, čo je o 22 viac ako v roku 2015.

MODERNIZÁCIA INFORMAČNO-KOMUNIKAČNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Ministerstvo pokračovalo v modernizácii svojej informačno-komunikačnej infraštruktúry. Do praxe bol zavedený informačný systém vybudovaný v rámci projektu Elektronizácia služieb na úseku ochrany práv a záujmov občanov a podnikateľov SR v pôsobnosti ministerstva. S využitím infraštruktúr vo vládnom cloude bol implementovaný systém na elektronickú správu registratúry. V oblasti ochrany citlivých informácií v elektronickom prostredí bol v roku 2016 realizovaný projekt zabezpečenej služby s dôrazom na operatívnosť, online komunikáciu a mobilitu. Jednou z priorit bola príprava a prevádzkovanie špecializovaných informačných systémov na zabezpečenie výkonu SK PRES 2016.

▲
Rokovania Bratislavského samitu prebiehali aj na Bratislavskom hrade (Foto: MZVaEZ SR)

▲
Tím SK PRESS (Foto: MZVaEZ SR)

Výdavky MZVaEZ SR za rok 2016

(zjednodušený prehľad programovej štruktúry – skutočné čerpanie v eur)

Programy:

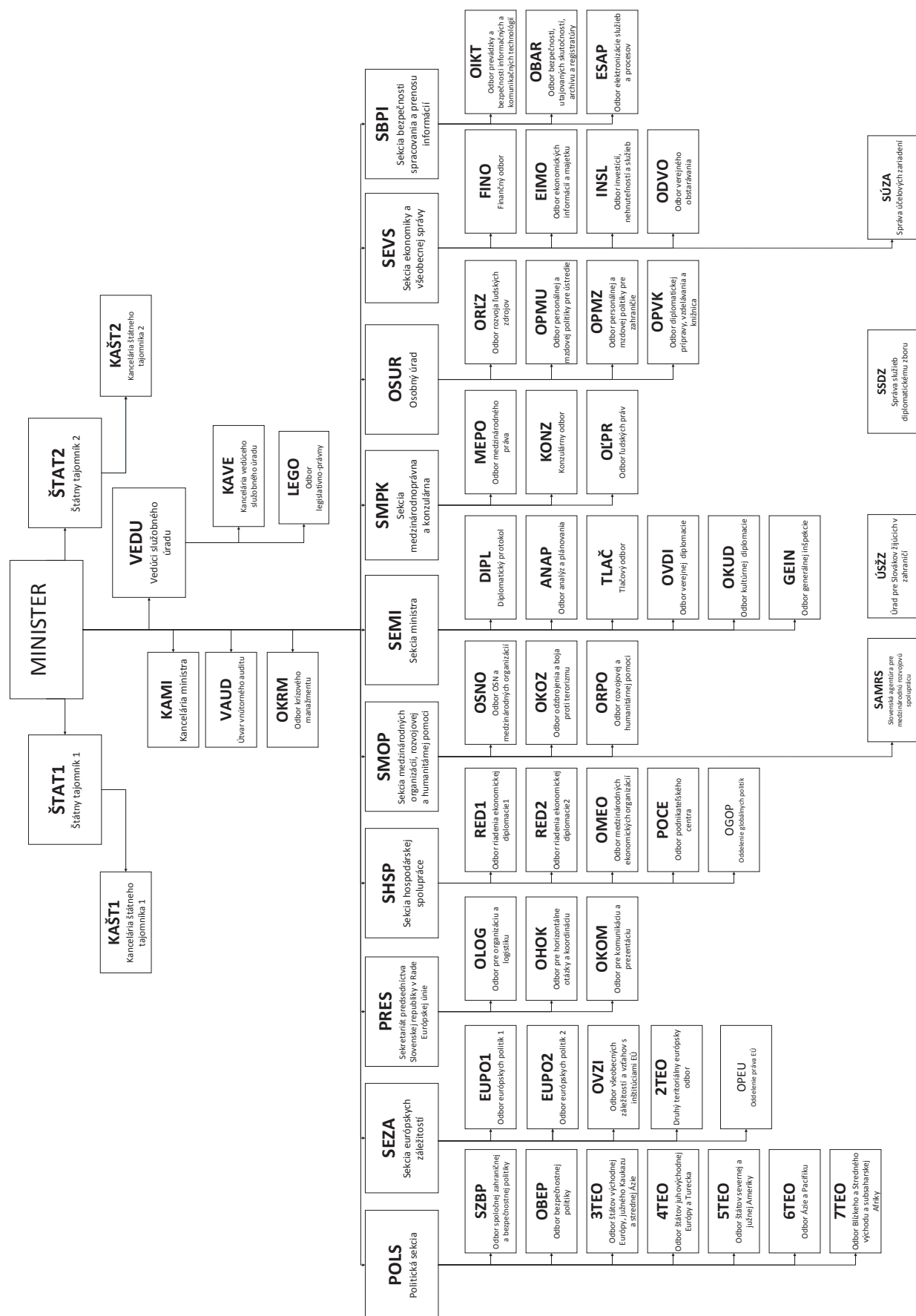
Rozvoj zahraničných vzťahov	113 766 387
Riadenie programov	41 470 854
Súdny spor o Gabčíkovo Nagymaros.....	182
Spolupráca s tretím sektorom.....	111 000
Vzdelávanie zamestnancov	50 649
Tvorba a implementácia politík v oblasti ľudských práv	766 580
Refundácia výdavkov z operačného programu Technická pomoc	357 058
Ekonomická diplomacia	66 776
Diplomatická reprezentácia SR v zahraničí.....	66 578 600
Kultúrna reprezentácia SR v zahraničí	1 089 695
Pracovná sila zo zahraničných miestnych zdrojov	3 274 993
Pomoc krajanom v zahraničí	1 700 800

Medzirezortné programy:

Rozvojová spolupráca – MZVaEZ SR	6 646 160
SK PRES 2016	25 698 198
Elektronizácia služieb MZVaEZ SR.....	359 827
Ľudské zdroje.....	25 813
Príspevky SR do medzinárodných organizácií – MZVaEZ SR	33 186 525

Výdavky spolu	181 383 709
----------------------------	--------------------

Organizačná štruktúra MZVaEZ SR

GOOD IDEA SLOVAKIA

VYDALO
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ISBN 978-80-88726-66-1

www.mzv.sk